

Afrika Gündemi

AFRİKA ÇALIŞMALARI ARAŞTIRMA ve UYGULAMA MERKEZİ

© André Hausen

[Afrika Gündemi, Ankara Üniversitesi Afrika Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından,
Afrika kıtasındaki güncel gelişmeleri derlemek amacıyla aylık olarak yayınlanır.]

Genel Yayın Yönetmeni

Prof. Dr. Melek FIRAT

Yayın İdare Kurulu

Günsu USANMAZ

Çağrı KÖSE

Özgecan ŞAHİN

Gülistan ALPASLAN

Müge DALAR

Ekin DEMİR

Yazışma Adresi

Ankara Üniversitesi

AFRİKA ÇALIŞMALARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ

Kuleli Sokak No:42 Gaziosmanpaşa / ANKARA

Telefon

0(312) 448 05 21

Faks

0(312) 448 05 89

İnternet Adresi

www.acaum.org

E-Posta

africa@ankara.edu.tr

SİYASET

- Libya’da Muhaliflerle Kaddafi Güçleri Arasında Yaşanan Çatışmalara Koalisyon Güçleri Müdahale Etti
- Libya Operasyonuna Afrika’dan Tepkiler Yükseldi
- Fas’ta Hükümet Karşısı Protestolar Sürüyor
- Mısır’da Anayasa Değişiklikleri Referanduma Sunuldu
- Tunus’ta Yeni Düzeni Kurma Çabaları Sürüyor
- Cezayir’de Devlet Başkanı Reform Sözü Verdi
- Güney Sudan’da Ordu İle İsyancılar Arasında Çatışma Yaşanıyor
- Fildişi Sahilleri’nde Ölü Sayısı 440’a Yükseldi
- Benin’de Başkanlık Seçimleri Yapıldı
- Nijer’de Başkanlık Seçimleri Yapıldı
- Tanzania Hareketleniyor
- Senegal’de Muhalefet Gösteri Düzenledi
- Togo’da Muhalifler Güvenlik Güçleriyle Çatıştı
- Somali’de Hükümet De Görev Süresini Uzatma Kararı Aldı
- Etiyopya’da Aşırı İslamcılar Kiliseleri Yaktı
- Madagaskar’da Yeni Hükümet Kuruldu
- Demokratik Kongo Cumhuriyeti’nde Bastırılan Darbe Girişiminin Ardından Tutuklamalar Sürüyor
- Nijerya’da Seçim Mitinginde Bombalı Saldırı
- Afrika’da Güvenlik Tehditleri
- Kamerun ve Gabon Komisyon Sınır Ötesi Güvenlik Komisyonu Kuruyor
- Rusya Dışişleri Bakanı Cezayir’i Ziyaret Etti
- Güney Afrika Devlet Başkanı Zuma Fransa’ya Resmi Ziyaret Düzenledi
- Zimbabve Enerji Bakanı Bir Ayda İki Kez Tutuklandı
- Güney Afrika Polisinin Devletin Zaafiyeti Nedeniyle 20 Bin Silahı Kayıp

EKONOMİ

- Libya’nın Sahra Altı Yatırımları Tehlikede
- Fildişi Sahilleri’ndeki Siyasi Kriz Batı Afrika’daki Ekonomik Toparlanmayı Olumsuz Etkiliyor
- Japonya’daki Deprem Nedeniyle Düşen Uranyum Fiyatları Namibya Ekonomisini Olumsuz Etkiledi
- İrlanda Firması Tanzanya’da Enerji Üretimine Katkı Sağlayacak
- Angola’da Kurulan Petrol Fonu Ekonomiye Olumlu Etkiliyor
- Moritanya’da Yoksulluk ve Kıtlık Karşısı Yeni Plan Uygulamaya Kondu
- Kenya’nın Ekonomik Verileri Yükseliyor
- Kuraklık Gıda Fiyatlarını Olumsuz Etkiliyor
- Liberya’da İşsizlik Oranı % 95’e Yükseldi
- Demokratik Kongo Cumhuriyeti’nde Yasadışı Maden Ticaretiyle Mücadele Sürüyor
- Nijer Nükleer Enerji Programını Başlatmak İstiyor

İNSAN HAKLARI

- Charles Taylor Davası Sona Erdi
- Zimbabve’de Geçtiğimiz Ay Tutuklanan Aktivistler Serbest Bırakıldı

- Lesotho Cinsiyet Eşitliği Listesinde 8. Sıraya Oturdu
- Nijeryalı Kadın Papaz Çocuk İstismarı Suçundan Mahkûm Edildi
- Güney Afrika Maden İşçilerinin Sağlık Hakları Genişletiliyor

ÇEVRE-SAĞLIK

- Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde Petrol Arama Yasağı
- Ruanda'nın % 80'i Temiz Suya Erişebiliyor
- Gana'da Kolera Salgını 61 Kişinin Ölümüne Yol Açtı
- Mali'de Hepatit B Tehdidi Artıyor
- Nijer'de Kızamık Vakası 1630'a Yükseldi
- Ruanda'nın Nyagatare Bölgesindeki Sel 339 Kişiyi Evsiz Bıraktı

KÜLTÜR-SANAT

- Afrika'da Karnaval Sezonu Başladı, Yeni Katılımcı Seyşeller
- Afrika'nın Oscar'ı Fas Filmine Gitti
- Nijer'de Üç Yeni Üniversite Kuruldu
- Nelson Mandela'nın Hapishane Numarası 46664 Moda Markası Oluyor
- Flaviana Matata Yılın Modeli Ödülünü Kazandı

SPOR

- La Maratonu'nu Etiyopyalı Atletler Kazandı
- Kenyalı Atletlerden Altı Altın Madalya

TÜRKİYE-AFRİKA İLİŞKİLERİ

- Cumhurbaşkanı Abdullah Gül Gana Ve Gabon'a Resmi Ziyaret Gerçekleştirdi
- Türkiye Afrika'daki Yatırım Fırsatlarını Keşfediyor
- Fas-Türkiye Karma Ekonomik Komitesi Zirvesi Toplandı

AÇAUM FAALİYETLERİ

- "Country Of My Skull" Film Gösterimi Ve Hakikat Komisyonları Konulu Sunum

YORUM

- Rusya'nın Afrika Politikası, Günsu Usanmaz

SİYASET

LİBYA'DA MUHALİFLERLE KADDAFİ GÜÇLERİ ARASINDA YAŞANAN ÇATIŞMALARLA KOALİSYON GÜÇLERİ MÜDAHALE ETTİ

Libya'da geçen ay başlayan ve Libya Lideri Muammer Kaddafi'ye bağlı güçler ile muhalifler arasında çok kanlı ve geniş çaplı çatışmalara dönüşen protesto gösterileri bu ay da devam etti. Çatışmaların tüm ülkeye yayılması ve bir iç savaş tehlikesi yaratması üzerine, Lübnan'ın girişimiyle toplanan BM Güvenlik Konseyi, 17 Mart'ta alınan 1973 sayılı kararla Libya üzerinde uçuşa yasak bölge oluşturulmasına hükmetti. Ardından da Fransa, İngiltere ve ABD'nin başını çektiği Koalisyon Güçleri Libya'ya bombardıman düzenlemeye başladı.

Mart başında muhaliflerin doğudaki birçok kenti ele geçirip batıya doğru ilerlemeleri, Albay Muammer Kaddafi'nin de tıpkı Tunus ve Mısır'da olduğu gibi devrilmesi beklentisinin güçlenmesine yol açmıştı. Muhaliflere destek vermek ve sivil kayıpları azaltmak için hava sahasının kapatılması gündemde olmakla birlikte çok muhtemel görünmüyordu. Tartışılan daha çok çatışmalardan kaçan sivil halkın komşu ülkelerin sınırlarında ve Avrupa'da yarattığı mülteci sorununa nasıl çözüm bulunacağıydı. BM'nin acil bir mülteci boşaltma operasyonu yapması ve AB'nin de sınırlarını Libyalı mültecilere açması için çağrı yapılıyordu.

Muhalifler ise, merkezi Bingazi'de olan bir Milli Konsey kurdular ve başkanlığına Mahmud Cibril getirildi. Libya'nın BM temsilcisi Ali Avcalı gibi Dışişleri Bakanı Musa Kusa da ay sonunda Londra'ya kaçarak muhaliflere katıldığını açıkladı. Kısa süreli eğitim verilmiş gençleri silahlandırıp düzenli ordu gibi Kaddafi güçleriyle mücadele eden muhalifler bir süre başarılı oldular. Brega gibi önemli bir petrol kentini ele geçirip, Sirte ve ardından da Misrata kentlerine doğru ilerlediler.

Afrika Birliği, BM, AB ve ABD Kaddafi'ye çekilmesi için çağrı yaparken, Kaddafi kendisine bağlı son bir erkek ve kadın kalmayınca kadar savaşmaya devam edeceğini açıkladı. Ardından da muhaliflere yoğun bir saldırı başlattı.

Kaddafi'ye bağlı güçler ve askeri birlikler Ajdabiya ve Brega kentlerini hava bombardımanları yardımıyla ele geçirerek muhalif güçleri Bingazi'ye doğru kaçmaya zorladılar. Kaddafi 15 Mart'ta bir açıklama yaparak, Bingazi'yi

geri almak için oğullarının yönetiminde bir birlik gönderdiğini ve silahsız halkın hayatının bağışlanacağını söyledi.

Yeni durum üzerine dünya kamuoyu uçuşa yasak hava sahası ilan etmek, ekonomik yaptırım uygulamak ve hatta muhaliflere silah yardımı yapmak gibi konuları daha ciddi olarak tartışmaya başladı. 14 Mart'ta BM Güvenlik Konsey'i toplandı ve uygulanacak yaptırımın ne olması gerektiği konusunda müzakereler başladı. Rusya ve Çin ay başında belirttikleri uçuşa yasak bölgeye muhalif

Libyalı Muhalifler

tavırlarını yumuşattılar ve daimi üye olmaları sebebiyle sahip oldukları veto haklarını kullanmayarak Güvenlik Konseyi'nde 1973

sayılı kararın çıkmasına imkân verdiler. Ayrıca Rusya, Kaddafi ve ailesinin ülkeye girmesini yasakladı; ülkedeki maddi varlıklarını da dondurdu. Kararda Libya hava sahasında, insani yardım amaçlı ve yabancı devletlerin vatandaşlarının ülkeden tahliye edilmesi amacıyla yapılan uçuşlar dışındaki tüm uçuşların yasaklanması istendi. Karar BM'ye üye ülkelere, BM Genel Sekreteri ve Arap Birliği Genel Sekreteri'ne haber vermek kaydıyla ve onlarla eşgüdüm halinde, uçuşa yasak bölgenin uygulanmasını sağlamak için kendi başlarına ya da bölgesel kuruluşlar ve düzenlemeler çerçevesinde hareket etme ve gerekli tüm önlemleri alma yetkisi de verdi. Hatırlanacağı gibi BM ilk olarak, 1973 sayılı karardan önce Şubat ayında çatışmaların başlamasının ardından 1970 sayılı bir karar almıştı. Bu kararda Libya'da sivillere karşı şiddet uygulanması kınanmış, Libya'ya askeri ambargo uygulanmasına ve Kaddafi ailesinden 6 kişinin ve devlet yönetimindeki 16 kişinin maddi varlıklarının dondurulmasına hükmedilmişti.

1973 sayılı kararda uygulamanın kim tarafından ve nasıl gerçekleştirileceği belirtilmediği için tartışmalar yaşanırken, 19 Mart'ta Fransa uçakları Libya'yı bombalamaya başladı. Kısa bir süre Fransa'nın tek başına harekete geçtiği zannedildi ancak Washington'dan gelen açıklama üzerine Libya'ya karşı içinde İtalya, Kanada, Fransa, İngiltere ve ABD'nin bulunduğu bir koalisyonun kurulduğu anlaşıldı. Operasyon başladıktan sonra İspanya, Belçika, Norveç, Danimarka, Hollanda, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri de koalisyona dâhil olduklarını açıkladı. Koalisyon kuvvetlerinin yönetiminin kimde olacağı ve NATO'nun müdahil olup olmayacağı ise uzunca bir süre belirsiz kaldı. Belirsizliğin en önemli sebeplerinden biri, Türkiye'nin Libya'ya NATO çerçevesinde bir operasyon düzenlenmesine karşı çıkmasıydı. Ancak yoğun görüşmeler sonunda Türkiye hem NATO'nun operasyonu devralmasını hem de operasyon merkezinin İzmir'de olmasını kabul etti. Başbakan Erdoğan'ın operasyona ilişkin çelişkili açıklamalarına rağmen Türkiye, hava sahasının kontrolüne destek vermek için iki savaş gemisini de bölgeye gönderdi.

Hem operasyona karar verilmesi hem de komutanın Nato'ya devri için devletler yoğun bir müzakere süreci yaşadılar. Bunlardan ilki Paris Zirvesi oldu. 19 Mart'ta düzenlenen ve ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Fransa Başkanı Nicolas Sarkozy, İngiltere Başbakan'ı David Cameron, bazı Avrupa ve Arap ülkelerinin liderleri ve AB temsilcilerinin katıldığı zirveye Türkiye davet edilmedi. Liderler zirvede başlayan operasyonun içeriği,

Londra Konferansı katılımcıları

komutası ve NATO'nun konumunun ne olacağı hakkında görüşmelerde bulundular. İkinci zirve ise 29 Mart'ta düzenlenen Londra Konferansı oldu. Bu toplantıya Türkiye katılırken, Suudi Arabistan ve Afrika Birliği temsilcilerinin bulunmaması büyük bir eksiklik olarak değerlendirildi. Konferans ne bir barış anlaşması düzenlemeyi ne de savaşın koşullarını belirlemeyi amaçladı. Sadece Libya'ya müdahalenin NATO'ya devredilmesinden sonra da tarafların bir arada ve bütüncül bir tutum sergilemelerini sağlamaya çalışıldı. Nitekim Konferans'ın sonucunda herhangi ortak bir karar alınmadı, taraflar konuya ilişkin görüşlerini paylaşmakla yetindiler.

AB operasyonu desteklediğini açıklarken, operasyonun başlamasından kısa bir süre sonra, oylamada çekimser oy veren Rusya ve Çin'den operasyonun amacını aştığı yönünde açıklamalar geldi. Başlangıçta hava sahasının kapatılmasını destekleyen Afrika Birliği de operasyonun gidişatından duyduğu rahatsızlığı dile getirdi. Hatta Afrika Birliği temsilcilerinin Libya'ya gidip Kaddafi ile görüşerek arabuluculuk yapma talebinde buldukları ama izin verilmediği açıklandı. Afrika Birliği'ne kimin izin vermediği ise belirsizliğini koruyor. Bombalamalar sırasında sivil halktan da 100'den fazla kayıp yaşanması dünya kamuoyunda operasyonun amacı ve yönteminin daha derinden sorgulanmasına yol açtı. Öyle ki Koalisyon Güçleri'nin bir haçlı savaşı başlattıkları Rusya Dışişleri Bakanı başta olmak üzere dünya politikasında oldukça önemli kişiler tarafından yüksek sesle dile getirilmeye başlandı. Bu tartışma üzerine Fransa İçişleri Bakanı Claude Gueant, Sarkozy'nin Libya'da Haçlı Seferlerine öncülük etmesinin iyi bir şey olduğunu savundu.

Bu süreçte Afrika Birliği Libya'nın üyeliğini askıya alırken, BM İnsan Hakları Komisyonu da Libya'nın oy hakkını dondurdu. Ayrıca Uluslararası Ceza Mahkemesi de "Libya'da işlenen insanlığa karşı suçlar" için resmi olarak soruşturma başlattı.

Sonuç olarak Mart sonu itibariyle Koalisyon Güçleri'nin operasyonları NATO üzerinden devam ederken, henüz ciddi bir başarı sağlanabilmiş değil. Hava kuvvetleri neredeyse tamamen yok edilmiş olmasına rağmen Kaddafi'ye bağlı güçler istenilen düzeyde geri çekilmiş değil. Hatta muhalifler Brega'da henüz tam olarak kontrolü ele geçiremediler. Çatışmalar karada son derece kanlı bir biçimde devam ediyor. Koalisyon'un istenilen başarıyı sağlayabilmesi için kara operasyonunun da yapılması gerektiği konusunda genel bir görüş birliği varsa da hava operasyonuna gelen tepkilerden sonra buna cesaret edilip edilmeyeceği henüz belirsizliğini koruyor.

[BAŞA DÖN](#)

LİBYA OPERASYONUNA AFRİKA'DAN TEPKİLER YÜKSELDİ

Libya operasyonuna en sert tepkiler Afrika kıtasından yükseliyor. İlk olarak, Fas hariç Afrika kıtasındaki bütün ülkelerin tek çatı altında toplandığı dayanışma ve işbirliği örgütü Afrika Birliği, Libya'daki çatışmalara bir çözüm bulmak üzere harekete geçti. 12 Mart cumartesi günü örgüt düzeyinde bir arabulucu heyetin görevlendirilmesine karar verildi. Güney Afrika, Uganda, Moritanya, Kongo ve Mali liderlerinden oluşacak bir heyetin Libya'da hızlı bir çözüm arayışına girmesi kararlaştırıldı. Ancak Libya'ya hava saldırısı başladığı zaman bu beş liderin görevi de iptal edildi. 22 Mart salı günü de Güney Afrika, Zimbabve ve Uganda'nın içinde bulunduğu birkaç Afrika ülkesinin liderlerinden Libya'ya düzenlenen hava saldırısına karşı tepkiler yükseldi.

En dikkat çekici tepki Güney Afrika'dan geldi. 1 Ocak 2011 tarihinden geçerli olmak üzere 2 yıllığına BM Güvenlik Konseyi geçici üyeliğine seçilen Güney Afrika, Libya'da harekete geçilmesi için olumlu oy verdi. 17 Mart perşembe günü kabul edilen 1973 sayılı kararın ardından başlatılan hava saldırısını kınayan açıklamalarda bulundu. 22 Mart'ta da diğer Afrikalı liderlerle birlikte operasyonu eleştiren Zuma, bunların bir "rejim-değişikliği doktrininin" uzantısı olduğunu belirtti ve sivillerin

Güney Afrika Devlet Başkanı Zuma

öldürülmesine, rejim değişikliği doktrinine, Libya'da yabancı işgaline karşı olduklarını açıkladı; 1973 sayılı kararın koruma altına aldığı sivillerin tehlikeye atılmaması ve sivillere zarar verilmemesi gerektiğini vurguladı. Güney Afrika Dışişleri Bakanı Marius Fransman da iptal edilen Afrika Birliği arabulucu heyetine ilişkin panelde, Güney Afrika'nın yürütme başkenti Pretoria'nın, devletlerin içişlerine karışmama ilkesi gereği Kaddafi'den geri adım atmasını iste(ye)meyeceğini ifade etmişti. Acil bir ateşkes çağrısı yapan Zuma, biçimi ne olursa olsun herhangi bir yabancı müdahaleyi reddettiğini söyledi ve Libya'da eyleme geçen ülkeleri uyardı. Böylece BM Güvenlik Konseyi'nde, harekete geçilmesi için lehte oy veren Güney Afrika, yaşananlar ışığında derhal ateşkes ilan edilmesi çağrısında bulundu.

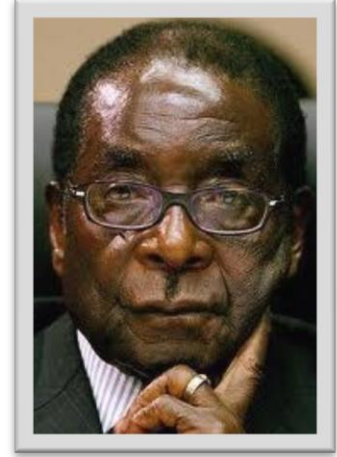
Uganda Devlet Başkanı Museveni

Afrika Birliği'nce krize çözüm için görevlendirilen arabuluculuk heyeti üyelerinden olan Uganda Devlet Başkanı Yoweri Museveni de New Vision gazetesinde uzun bir makale yayınlayarak, Batılı ülkeleri çifte standart uygulamakla suçladı. Museveni, Bahreyn'deki protestolara yardım etmek için neden askeri bir müdahale olmadığını sorguladı. "Batılı ülkelerin önce Irak, şimdi Libya'daki davranışları 'güçlü olan haklıdır' anlayışını gösteriyor. Eminim olanağı bulunan pek çok ülke askeri araştırmalarını hızlandıracaktır; böylece önümüzdeki yıllarda daha çok silahlanmış bir dünya göreceğiz" dedi.

Müdahalenin bir silahlanma yarışına götürebileceği olasılığına da değinen Museveni, krizi çözmek için diyalog çağrısında bulundu.

Zimbabve Devlet Başkanı Robert Mugabe ise, uzun süredir Batı'ya yönelik eleştirel üslubunu devam ettirerek hava saldırılarını kınadı ve sürdürülen mevcut savaşın gerçekte Libya'nın petrol kaynakları ile ilgili olduğunu belirterek, tek amacın ülkenin petrol zenginliğini ele geçirmek olduğunu vurguladı. Namibya Devlet Başkanı Hifikepunye

Zimbabve Devlet Başkanı Mugabe

Pohamba da diğer liderlere katılarak, bombardımanın Afrika'nın içişlerine müdahale anlamına geldiğinde hemfikir. Nijerya Dışişleri Bakanı ise, Libya'ya müdahale kararı çıkarılabiliyorken, tartışmalı bir seçim sürecinin ardından 435 kişinin öldürüldüğü ve 450 bin kişinin de yaşadıkları bölgeleri terk etmeye zorlandığı Fildişi Sahili Cumhuriyeti'ne müdahale edilmemesini uluslararası toplumun bir çelişkisi olarak eleştirdi.

Afrika Birliği de Libya'ya silahlı müdahaleye bir an önce son verilmesi çağrısında bulundu. 27 Mart pazar günü Afrika Birliği Komisyon Başkanı Jean Ping, Libya'dan bir heyet ile görüştiklerini ve sözlü olarak bir yol haritası üzerinde anlaştıklarını belirtti. Bu yol haritası 5 maddeden oluşuyor: Sivillerin korunması ve düşmanlıkların sona erdirilmesi; çatışmalardan etkilenen hem Libyalıları hem de Afrikalı yabancı göçmenleri içeren halka insani yardım yapılması; krizi sonlandıracak uygulamalarda uzlaşmaya varmak için Libyalı taraflar arasında siyasi diyalogun başlatılması; kapsamlı bir geçiş sürecinin oluşturulması; Libya halkının isteklerini karşılayacak gerekli siyasi reformların benimsenerek hayata geçirilmesi.

Afrika Birliği'nin en büyük finansal destekçilerinden ve etkili isimlerinden biri olmasına rağmen Kaddafi'nin Afrikalı liderler ile arası, tasarladığı tek hükümet, tek para ve tek orduya sahip "Afrika Birleşik Devletleri" projesi nedeniyle açtı. Kaddafi, isyancıların mücadelesine karşı koyabilmek için birçok Afrika ülkesinden gelen paralı askerler kullanmakla da suçlanmıştı. Şubat ayında başlayan Kaddafi karşıtı protestolardan sonra binlerce Afrikalı göçmen Libya'yı terk etmişti.

[BAŞA DÖN](#)

FAS'TA HÜKÜMET KARŞITI PROTESTOLAR SÜRÜYOR

Geçen aydan beri, diğer Kuzey Afrika ülkelerinde olduğu gibi Fas'ta da Mısır ve Tunus hareketlerinden esinlenen gösteriler düzenleniyordu. Fas'ın görece genç ve reformcu Kralı 6. Muhammed, gösterileri dikkate aldığını belirtmek amacıyla 9 Mart Çarşamba günü televizyonda halka hitaben bir konuşma yaptı ve reform sözü verdi. Konuşmasında yeni anayasa ve başbakanın seçim sonucunda belirleneceği sözünü veren Kral'ın kararlı ve inandırıcı tavrı halktan olumlu tepki aldı. Tüm sivil toplum kuruluşlarından, gençlik örgütlerinden, sendikalardan ve muhalif partilerden yeni anayasayı hazırlamak için çalışacak komiteye katılmalarını isteyen Kral, raporunu Haziran sonu itibariyle bitirmesi planlanan komite henüz çalışmalarına başlamadan, bu çalışmaların çerçevesini çizecek bir plan açıkladı. Bu plana göre, bireysel haklar ve cinsiyet eşitliği koruma altına alınacak, Berberi dili de Arapça'nın yanında resmi dil haline getirilecek, bölgesel düzeyde ilk kez seçilmiş kişiler esas karar-verici merci olarak atanmış valilerin yerine geçecek ve şu an yürütmenin kontrolü altında bulunan yargı, bağımsız bir güç statüsüne yükseltilecek.

1999'da göreve başlayan Kral 6. Muhammed, tüm bu protestolar yaşanmaya başlamadan önce de göreve geldiği andan itibaren çeşitli reformlar yapma ve devletin özellikle insan hakları alanındaki sicilini düzeltme çabaları içindeydi. Örneğin, muhalefet partilerini sürgünden dönmeye, parlamento siyasetinde ve hükümette güçlü bir rol oynamaya ikna etti. Tüm ülkede yurttaş liderliği, kadınların güçlendirilmesi ve fakirlere yardım için çalışan sivil toplum kuruluşları ağı oluşturdu. Bölgesinde ilk kez, kendinden önceki kralın yani babasının rejiminin zulmüne uğramış insanların sıkıntılarına çözüm bulmak için Gerçek ve Uzlaşma Komisyonu'nu oluşturdu.

Kral 6. Muhammed

Kralın önceki uygulamaları dolayısıyla güvenilirliği halk nezdinde yüksek olduğu için açıklamaları genel olarak olumlu karşılandı. Ancak vaat edilenlerin yeterli olmadığı belirtilerek, siyasi tutukluların serbest bırakılması, akraba kayırcılığı, yolsuzluk ve rüşvet uygulamalarına son verilmesi, işsiz gençlere iş imkânlarının yaratılması, kraliyet ailesinin de dâhil olduğu soylu ailelerin oluşturduğu tekellerin bitirilmesi gibi daha geniş kapsamlı temel reformları talep edenler, 20 Mart'ta büyük bir gösteri çağrısı yaptılar. Nitekim 6. ve en büyük gösteri olan bu gösteriye yaklaşık 35.000 kişi katıldı. Sadece başkent Rabat'ta değil, Kasablanka, Marakeş, Agadir, Fez ve Tangier şehirlerinde de düzenlenen benzer gösteriler genel olarak barışçıl bir havada geçse de Fosfat Tekeli OCP'nin önünde yapılan gösterilerde bazı olaylar çıktı. İşsiz gençler şirketin merkezini işgal etmek istediler, civardaki arabalarda ve binada bazı maddi hasarlar oluştu ama can kaybı yaşanmadı. Fas dünyanın en büyük fosfat rezervine sahip ülkesi ve fosfat, özellikle fosforik asit ve gübrenin hammaddesi olması sebebiyle dünyada çok talep gören bir cevher olma özelliği taşıyor. Dolayısıyla ülkenin bu potansiyelinin verimli kullanılması resmi rakamlara göre % 9, bağımsız analizcilere göre ise çok daha yüksek olan işsizlik oranını düşürmede etkili olabilir.

Genelde gençlerin başını çektiği bu muhalif grup dışında, bir de monarşiyi devirip yerine İslamcı bir rejim getirmeyi hedefleyen Adl- ve'l-İhsan (Adalet ve İhsan) grubu, Kral'ın önerdiği planı ilk andan itibaren reddetti. Ancak tüm bu gelişmelerden anlaşılabilirliği gibi, Fas ocak ayından beri Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da yaşanan halk hareketlerine devletin verdiği tepki bakımından ayrıksı bir konuma sahip oldu. Kral, ne halka direnmeye, ne taleplerini geçiştirmeye ne de görevinden istifa etmeye çalışmadı; tam tersine talepleri gerçekleştirmek için bir yol haritası açıkladı. Devletin diğer birimleri de halktan gelecek başka taleplerin değerlendirileceği, halkın tepkisinin olumsuz

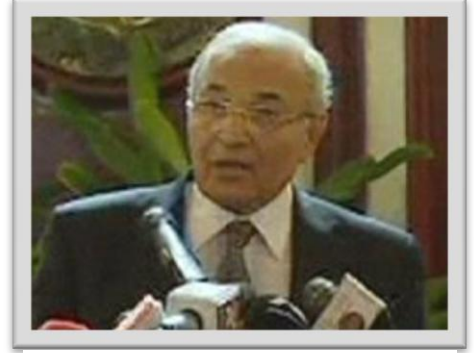

karşılanmadığı gibi kendilerine katkı yaptığına dair açıklamalarda bulundular. Ancak Kral'ın ve diğer devlet görevlilerinin açıklamalarını hayata geçirmede belirleyici olacak başka etkenler var. Örneğin yerel yetkililere etkinlik kazandırılması gibi konularda, Batı Sahra sorunu, özellikle de Cezayir ve Polisario Cephesiyle BM bünyesinde varılacak bir anlaşma etkili olacaktır. Dolayısıyla şimdilik akılcı ve iyi niyetli görünen bu çabaların başarıya ulaşıp ulaşmayacağı iç dinamikler kadar dış dinamikler tarafından da şekillenecek uzun bir süreç sonucunda anlaşılabilirlik gibi görünüyor.

[BAŞA DÖN](#)

MISIR'DA ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ REFERANDUMA SUNULDU

Şubat ayında Tahrir Meydanı'nı ele geçiren halkın yoğun protestoları sonucu Hüsnü Mübarek'in devlet başkanlığından ayrılmasının ardından Mısır'da yeni bir düzen kurma çabaları sürüyor. Protestocuların başbakan karşıtı gösterilere devam etmeleri üzerine Şefik Ahmed görevinden ayrıldı ve yerine Essam Şerif getirildi. Hüsnü Mübarek'ten sonra geçici olarak devlet başkanlığı görevini devralan Muhammed Hüseyin Tantawi önünde ant içerek 7 Mart'ta göreve başlayan Essam Şerif, uzun zaman önce Mübarek Yönetimi'nden istifa etmiş ve protestoları başından beri desteklemişti. Bu defa kendisini dinlemek için Tahrir Meydanı'nı dolduran kalabalığa hitap eden yeni Başbakan, reform taleplerini karşılayacağına söz verdi. Nitekim içişleri ve dışişleri başta olmak üzere altı yeni bakan atadı.

Şefik Ahmed

Mısır'da ilk yapılan reformlardan biri, Mısır İç İstihbaratı'nın (Emnu Devlet) lağvedilmesi oldu. Eski örgütün yerine Ülke Güvenliği (Emnu Vatani) adlı yeni bir örgüt kurulacak. Bu karar, protestocuların İçişleri Bakanlığını basarak işkence yapılanlara ait belgeleri almak ve açıklamak istemelerinden sonra alındı. Ayrıca, ülkede yaşamı normalleştirme çabaları da sürüyor. Borsayı tekrar açmak için çalışmalar yapılırken, gece uygulanan sokağa çıkma yasağı kaldırıldı.

İkinci olarak 19 Mart'ta anayasanın değiştirilen maddeleri için referanduma gidildi. Resmi açıklamaya göre, oy verenlerin % 77'si yapılan değişikliklere evet dedi. Ancak katılımın istenen düzeyde olmadığı, 45 milyon seçmenin yalnızca % 41.2'sinin oy kullandığı açıklandı. Seçim sonuçları, liberallerin yerine Müslüman Kardeşler'in giderek daha güçlendiği yorumlarının yapılmasına yol açtı. Liberalleri temsil eden El Baradei ve Amr Musa askerlerin atadığı hukukçular tarafından yapılan bir anayasa değişikliğinin reddedilmesi gerektiğini

savunurken, Müslüman Kardeşler ve Mübarek'in partisi olan Ulusal Demokratik Parti (UDP) değişiklikleri destekledi. Değişiklikler arasında devlet başkanının görev süresinin 6 yıldan 4 yıla indirilmesi ve iki dönemle sınırlanması, başkana seçildikten sonraki 30 gün içinde bir yardımcı tayin etme zorunluluğu getirilmesi, başkan adayı olmak için 40 yaşını aşmak ve Mısırlı olmayan biriyle evli olmamak gibi şartlar konulması yer alıyor. Liberaller, solcular ve gençlerin büyük bir kısmı ise hala seçime gidilmeden önce yeni bir anayasa yapılması gerektiği görüşünü savunmaya devam ediyorlar. Ayrıca bu değişikliklerle yaz ayları içinde seçime gidilirse, seçime katılacak partilerden sadece Müslüman Kardeşler ve UDP'nin yeterli örgütsel altyapıya sahip oldukları için haksız bir avantaj elde edeceklerini belirtiyorlar. Yapılacak değişikliklerin 10 maddeden oluşması ve Müslüman Kardeşler'in kampanyasında 10 Emir'e gönderme yapması söz konusu örgütün dini siyasete alet ettiği yönünde eleştirilere yol açarken, Müslüman Kardeşler bu iddiaları reddetti.

Yeni kurulan hükümet uluslararası camiadan da destek görüyor. 15 Mart'ta Mısır'a resmi bir ziyarette bulunan ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, Tahrir Meydanı'nda bir konuşma yaparak Mısır halkının seçimlerini ve demokratikleşme çabalarını büyük bir heyecanla desteklediklerini açıkladı. Ardından da Rusya Dışişleri Bakanı Sergei Lavrov resmi bir ziyaret için Kahire'ye geldi. Türkiye Cumhurbaşkanı Gül de Mısır'a 3 Mart'ta günü birlik resmi bir ziyaret gerçekleştirdi. Tantavi tarafından karşılanan Gül, hem devlet görevlileri hem de muhalefet

Abdullah Gül ve Hüseyin Tantavi

liderleriyle görüştü. Görüştüğü muhalefet liderleri arasında Müslüman Kardeşler, Kifaye Hareketi, Amr Musa ve Muhammed El Baradei de vardı.

Gül yaptığı açıklamada Mısır'daki değişimin İsrail tarafından da iyi değerlendirilmesi gerektiğini vurguladı.

BAŞA DÖN

TUNUS'TA YENİ DÜZENİ KURMA ÇABALARI SÜRÜYOR

Ocak 2011'de halk gösterileri sonucu ülkeyi terk eden Zeynel Bin Abidin'in ardından Tunus'ta yeni düzen kurulmaya çalışılıyor. Geçen ay eski yönetime fazla yakın olduğu için halktan tepki alan Başbakan Ganuççi istifa etmişti. Yerine geçici hükümetin başbakanı olan Caid Essebsi, 24 Temmuz 2011 tarihinde seçimlere gidileceğini açıkladı ve bu tarihe kadar görev yapacak hükümette yer alacak bakanların tümünü daha önce Bin Ali ile çalışmamış teknokratlardan atadı. Yeni içişleri bakanı, tıpkı Mısır'da olduğu gibi, istihbarat örgütünün dağıtıldığını açıkladı; Tunus Mahkemesi de Bin Ali'nin partisinin dağıtılmasına, gelecek seçimlerde aday gösterememesine ve tüm varlıklarına el konulmasına karar verdi. Böylece, bu ay başında hala başbakanlık binası önünde hiçbir şeyin değişmediğini söyleyerek gösteri düzenlemeye devam eden halkın en önemli taleplerinden bazıları karşılanmış oldu.

Tunus'ta yeni düzeni kurma çabaları sürerken yaşanan tek tartışma eski yönetimin nasıl tasfiye edileceği ile sınırlı değil. Kurulan düzenin İslami yönünün ağır basması gerektiğini düşünenlerle Tunus'un laik düzeninin korunması gerektiğini düşünenler arasında ciddi tartışmalar devam ediyor. İslami hareketin en güçlü temsilcilerinden biri, eski Başbakan Ganuççi'nin de desteklediği ileri sürülen En-Nahda örgütü. Nitekim Demokratik İlerleme Partisi'nin yanı sıra yapılacak seçimlerde favori olarak gösterilen iki partiden biri olan En-Nahda, 1981 yılında kurulan İslami Eğilim Hareketi'nden çıkmış bir örgüt. 1992'den 2008'e kadar, hükümete karşı bir darbe girişiminde bulunduğu gerekçesiyle tüm liderlerinin tutuklandığı ve yeraltına çekildiği bir dönem yaşasa da varlığını sürdürmeyi başardı. 2008'den beri gençler arasında giderek yayılan bir destek sağlasa da henüz toplum içinde çok ağırlıklı bir konuma sahip değil. Bunda, Tunus'ta diğer bölge ülkelerinden farklı olarak burjuva değerlerini benimsemiş güçlü bir orta sınıfın ve laik yönetim geleneğinin bulunması en büyük etken. Bununla

birlikte, gençler geleneksel toplum değerlerine sahip çıkmak, ekonomik sorunlarla baş ederken bir aidiyet noktası bulmak ve bir kimlik tanımlamak için En-Nahda'ya giderek daha fazla ilgi duyuyorlar. Dolayısıyla En-Nahda'nın tabanını ne kadar genişleteceği ve politik olarak yükselip yükselemeyeceğini önümüzdeki aylarda yaşanacak süreç belirleyecek. Ancak Bin Ali yönetiminin değişmesinin toplumsal alanda bazı yansımalarının görülmeye başladığı söylenebilir; kimliklerde sakallı resim kullanılması serbest bırakılırken, önümüzdeki ay türbana da izin verileceği açıklandı. Resmi olarak hala yasak olmasına rağmen devlet kurumları ve okullarda kadınların hicap giymesine müsamaha gösterilmeye başlandı.

Uluslararası toplumda da Tunus'un durumu tartışılmaya devam ediyor. ABD Başkanı Barack Obama ve Amerikan Kongresi'nden yapılan açıklamalarda gelinen noktadan memnuniyet duyulduğu belirtildi. BM Genel Sekreteri Ban Ki-Moon BM'nin Tunus halkına ve demokrasiye geçiş sürecine tam destek vereceğini açıkladı. AB, yazın yapma

kararı aldığı yardım miktarını iki katına çıkarma kararı alırken, Cezayir de 100 milyon dolarlık yardım yapacağını açıkladı. 3 aydır tüm Avrupa, özellikle de İtalya çoğunluğu Tunus'tan gelen Kuzey Afrika kökenlilerin göç akınına maruz kalmış durumda. Bu sebeple Nisan ayının ilk haftasında İtalyan Başbakan'ı Tunus'a resmi bir gezi düzenleyecek.

Beji Caid Essebsi

Essebsi ilk yurt dışı gezisini Cezayir ve Fas'a gerçekleştirdi. Bouteflika ile görüşen Essebsi, Tunus'taki son durum ile ilgili bilgi verdiğini ve ülkesinin

doğru yolda olduğuna inandığını açıkladı.

[BAŞA DÖN](#)

CEZAYİR'DE DEVLET BAŞKANI REFORM SÖZÜ VERDİ

Cezayir'de yılbaşından beri aralıklarla süren protesto gösterileri, başkentte gösteri düzenleme yasağı ilan edilmesine rağmen bu ay da devam etti. Çeşitli meslek grupları ve gençler tarafından yapılan protesto gösterilerinden en dikkat çeken ise, polislerin yaptığı gösteri oldu. Maaşlarına zam yapılması ve çalışma şartlarının diğer güvenlik güçlerinininki gibi düzeltilmesi polislerin talepleri arasında yer aldı. Diğer güvenlik güçleri tarafından kurulan barikatları aşarak meclis binasına yürümeyi başaran protestocular ayla salıverilen İslamcı militanların bile kendilerinden daha iyi koşullarda yaşadıklarını belirttiler. Göstericilerden bir grup temsilci Başbakan ve Meclis Başkanı ile görüştüktan sonra yaptıkları açıklamada, taleplerinin mantıklı ve meşru olduğunu ve kısa zamanda karşılanmaya çalışılacağına dair söz aldıklarını belirttiler.

Devlet Başkanı Aziz Bouteflika, 1999'da iktidara geldiği tarihten beri vaat ettiği reformları gerçekleştirme sözü verdi ve 19 yıldır yürürlükte olan sıkıyönetim kanunlarının kaldırıldığını açıkladı. Yapılması planlanan reformlar arasında

devlet içinde yolsuzluğun önlenmesini sağlayacak düzenlemeler, konut ve işsizlik sorununa çözüm bulacak ekonomik tedbirler yer alıyor. İlk adım olarak belediye ve devlet görevlilerine zam yapıldı. Ayrıca gençlere 3 senelik vergi muafiyetiyle iş kurmaları için kredi verilmeye başlandı. Ancak halkın protestolara, Mısır ya da Tunus'taki gibi yoğun, ısrarlı ve kararlı bir katılım göstermemesindeki tek etken ekonomik ve siyasi önlemler paketi değil. Bu durumun önemli nedenlerinden biri, Cezayir'de halkın farklı kesimlerinin tek bir hedef çevresinde birleşmemesidir. Örneğin üniversite öğrencilerinin üniversitede reform talebi için başlattığı gösteriler ya da sağlık çalışanlarının grevleri ayrı ayrı daha fazla destek görüyor. Diğer bir neden, protestoları koordine etmek için bir araya gelen sendikaların, insan hakları örgütlerinin ve muhalefet partilerinin kendi aralarında anlaşamıyor olmaları. Üçüncü neden ise, halkın hafızasında iç savaşın hala canlı olması ve benzer bir sonuca yol açmasından çekindikleri aşırı eylemlerden kaçınmasıdır. Ayrıca halkın protesto gösterileriyle yönetimi değiştirebileceğine olan inancı da daha düşük çünkü Cezayir'de yönetim sadece Bouteflika'ya bağlı değil. Bouteflika'nın yönetimden gitmesi ordunun yönetimdeki etkisinin azalması anlamına gelmiyor zira iç savaştan sonra ordu devletin yönetiminde kurumsal olarak etkin bir konuma sahip bulunuyor.

Tüm bu süreçte ülkedeki aşırı İslamcı örgütlerin faaliyetleri de devam ediyor. Aşırı İslamcı militanlarla mücadele eden ordu araçlarını hedef almak için yol kenarına yerleştirilen bombanın patlamasıyla kuş avlayan beş sivil hayatını kaybetti. Ekim ayından beri yaşanan en ciddi saldırı olan bu bombanın İslami Mağrip El-Kaidesi'ne bağlı Salafist Grup tarafından yerleştirildiği düşünülüyor. Salafist Grup bir yandan bombalı eylemde bulunurken diğer yandan mevcut yönetime destek vermek olarak yorumlanabilecek bazı açıklamalar yapıyor. Şeyh Abdelmalek Ramdani yayınladığı 48 sayfalık fetvada, halkın protesto gösterilerine katılmaması gerektiğini, demokrasi Müslümanlığa aykırı olduğu için reform ve demokrasi istemenin yanlış olduğunu açıkladı. Gayrimüslim olmadığı sürece halkın yöneticisine itaat etmesi gerektiğini belirten Ramdani'ye göre halk, protestolar sırasında kadın erkek bir arada hareket ettiği için de günaha giriyor.

[BAŞA DÖN](#)

GÜNEY SUDAN'DA ORDU İLE İSYANCILAR ARASINDA ÇATIŞMA YAŞANIYOR

Güney Sudan, Ocak 2011'de yapılan referandumun ayrılık kararıyla sonuçlanmasının ardından huzura kavuşacakmış gibi görünmüyor. İsyancı George Athor'a bağlı güçler ile Güney Sudan ordusu arasında başlayan çatışmalar üç kente yayıldı. Athor, Nisan 2010 seçimlerinde, yönetimdeki Sudan Halk Kurtuluş Hareketi'nden bağımsız olarak ülkenin önemli kentlerinden Jonglei'nin valisi olmak için yarışmış ancak seçimi

George Athor'a bağlı isyancılar

kaybetmişti. Güney Sudan Yönetimi, 100'den fazla ölü ve çok sayıda yaralının olduğu çatışmalardan merkezi Hartum hükümetini ve Ömer El-Beşir'i suçluyor. El-Beşir'in Güney Sudan'da darbe yaptırmak için silahlı milislere destek verdiği iddialarının yaygınlaşması üzerine, Güney Sudan, Temmuz ayında gerçekleşecek ayrılma sürecine ilişkin müzakereleri durdurdu. Merkezi hükümet ise bir açıklama yaparak, olaylarla bir ilgisi olmadığını ve Güney Sudan'ın yaşanan her sorun için Hartum'u suçlamayı alışkanlık haline getirdiğini belirtti. Hatta bir hükümet yetkilisi, Güney'in Kuzey'i istikrarsızlaştırmak için Darfur'daki milis kuvvetlerine destek verdiğini bildiklerini ve daha önceki açıklamalarında da bu davranışa daha fazla tahammül edilmeyeceğini vurguladıklarını söyledi.

Müzakerelerin durması, Abyei bölgesinin durumu hala açıklığa kavuşmamış olduğundan her iki tarafı da huzursuz ediyor. Petrol bakımından çok zengin olan ve tam sınırda bulunan Abyei bölgesinden vazgeçmek istemeyen taraflar, her türlü huzursuzluğu birbirlerine karşı koz olarak kullanıyorlar. Ancak uluslararası gözlemciler, 2005 yılında 22 yıllık bir savaştan çıkan tarafların yeniden bir savaşa girmeyi göze alamadıklarını ve sadece müzakerelerde ellerini güçlendirmek için sert söylemler kullandıklarını ifade ediyorlar.

Ülkenin tüm petrol kaynaklarının yanı sıra ormanlarının ve tarım arazilerinin de büyük kısmı Güney'de bulunduğu için Kuzey ayrılmadan sonra çok zor durumda kalacak. Nitekim, referandumda ayrılık kararı çıkmasının ardından ekonomisi hızla kötüye giden Kuzey Sudan'da başta gıda sektöründe olmak üzere enflasyon hızla arttı. Bu durum da Kuzey Afrika ve Orta Doğu'daki halk isyanlarından esinlenen ve çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu halk protestolarının başlamasına yol açtı. Sene başında benzer protesto gösterileri çok sert bastırıldığı ve kanaat

önderleri tutuklandığı için gösteriler küçük çaplı kalsa da hükümette huzursuzluk yaratıyor. Nitekim 21 Mart'ta bazı küçük grupların başkent Hartum'da düzenledikleri gösteriler güvenlik güçlerince biber gazının yanı sıra yoğun şiddet kullanılarak dağıtıldı. Ayrıca hükümet ABD'den borçların silinmesi sürecinin hızlandırılmasını ve şartlarının hafifletilmesini talep etti. Sudan'ın 38 milyar dolar civarında bir dış borcu bulunuyor ve ABD'nin politik sorunlar sebebiyle uyguladığı yaptırımlar yabancı yatırımların gelmemesine ve ekonominin daha da kötüleşmesine yol açıyor. Hartum yönetiminin Güney'in ayrılmasını ve Darfur sorununun çözülmesi için çaba göstermeyi kabul etmesinin en büyük sebeplerinden biri de bu yaptırımların kaldırılmasını ve borçlarının silinmesini sağlamak.

Hartum yönetimi, Sudan'ın bir diğer sorunlu bölgesi olan Darfur için BM ve Afrika Birliği'nin önerdiği barış planının ikinci aşaması olarak silahlı havadan konuşlandırma dâhil barış gücü operasyonunu kabul ettiğini açıkladı.

[BAŞA DÖN](#)

FİLDİŞİ SAHİLLERİ'NDE ÖLÜ SAYISI 440'A YÜKSELDİ

Fildişi Sahilleri'nde başkanlık krizi sivilleri etkilemeye devam ediyor. Kasım 2010 tarihinden beri yaşanan çatışmalarda ölen kişi sayısı 440'a yükselirken, evlerini terk etmek zorunda kalanların sayısı on binlerle ifade

ediliyor. BM Mülteciler Yüksek Komiserliği yetkilisi Antonio Guterres yaptığı açıklamada, Libya'da yaşananların ve Japonya'daki deprem felaketinin Fildişi Sahilleri'nde yaşanan olayları unutturmaması gerektiğini belirtti.

Diğer taraftan Laurent Gbagbo'nun uluslararası platformda yalnızlığı gittikçe artıyor. Afrika Birliği 10 Mart'ta yaptığı açıklamada Alassane Ouattara'nın ülkenin tek devlet başkanı olarak tanındığını açıklarken, Batı Afrika Birliği Örgütü liderleri 23-24 Mart'ta düzenledikleri zirvede Fildişi Sahilleri'ne yönelik askeri bir müdahalenin söz konusu olmadığını belirtmekle birlikte, Birleşmiş Milletler krizde daha aktif rol oynamaya çağırdı. BM Güvenlik Konseyi ise, 31 Mart'ta Laurent Gbagbo'ya karşı yaptırım kararı alındığını açıkladı.

[BAŞA DÖN](#)

BENİN'DE BAŞKANLIK SEÇİMLERİ YAPILDI

Benin'de 13 Mart'ta başkanlık seçimleri gerçekleştirildi. Boni Yayi oyların % 53'ünü alarak devlet başkanı seçilirken, Yayi'nin en büyük rakibi Adrien Houngbédj'nin oy oranı % 36 civarında kaldı. Seçimlerin ardından Seçim Komisyonu ve Anayasa Mahkemesi Yayi'nin zaferini onaylarken, sonuca itiraz eden Houngbédj esas galibin kendisi olduğunu ilan etti.

Benin'de ilk olarak 27 Şubat tarihinde gerçekleştirilmesi öngörülen seçimler teknik nedenlerle iki kere ertelenmek durumunda kalmıştı.

Bon Yayi

[BAŞA DÖN](#)

NİJER'DE BAŞKANLIK SEÇİMLERİ YAPILDI

Nijer'de 12 Mart tarihinde gerçekleşen başkanlık seçiminin ikinci turunda Mahamadou Issoufou oyların % 57.95'ini alarak galip geldi. Seçimin ikinci ismi Seyni Oumarou ise, oyların % 42.05'ini aldı. Seçimlerin birinci turunda Mahamadou Issoufou oyların % 36'sını almış, eski başbakan Hama Amadou ikinci turda Issoufou'yu desteklediğini açıklamıştı.

Mahamadou Issoufou

Diğer taraftan, seçim sonuçlarının açıklanmasının üzerine Afrika Birliği Nijer'e uygulanan yaptırımını kaldırdığını açıkladı. Mamadou Tandja'nın cunta ile görevinden uzaklaştırılmasının üzerine Afrika Birliği 19 Şubat 2010 tarihinde Nijer'e yaptırım kararı almıştı.

[BAŞA DÖN](#)

TANZANYA HAREKETLENİYOR

Tanzanya hükümeti ve iktidardaki CCM Partisi, oklarını, Devlet Başkanı Jakaya Kikwete liderliğinin ülkede devam eden istikrarı bozmaya yönelik plan yapmakla suçladıkları muhalefetteki CHADEMA Partisi'ne yönelttiler. Şubat ayının son günlerinde Kikwete, muhalefet partisinin ülkeyi kaos ortamı içerisine sokabileceği yönünde açıklamalarda bulunmuştu. Başkanın açıklamalarının akabinde kabinesindeki iki bakan Joseph Wassira ve Sofia Simba değişik zamanlarda yaptıkları açıklamalarda muhalefete yüklendiler.

CHADEMA Partisi, hem başkanın hem de bakanların suçlamalarını reddetti ve halkı bu suçlamalara karşı barışçıl yollarla mücadeleye çağırdı.

Öte yandan, Şubat ayının son haftasında "İncil-Haçlı Seferi" adı altında düzenlenen gösteri için bir araya gelen kalabalığın Mto-Wa-Mbu şehrindeki Müslümanlara saldırması sonucunda, aralarında 5 çocuğun bulunduğu 12 kişi ciddi şekilde yaralandı. Polisin yayınladığı son rapora göre, saldırıya uğrayanların çoğunu bölgede bulunan Mama Anna English Medium School çalışanları, öğretmenleri ve öğrencileri oluşturuyor. Polis ayrıca bu gösterinin kendi dinlerinin diğer dinlerden daha üstün olduğunu iddia eden Dar es Salaam ve Arusha kentlerindeki bir grup tarafından idare edildiğini bildirdi.

[BAŞA DÖN](#)

SENEGAL'DE MUHALEFET GÖSTERİ DÜZENLEDİ

Senegal'de Devlet Başkanı Abdoulaye Wade'in iktidara gelişinin 11. yıldönümü kutlamaları muhalefet gösterilerine sahne oldu. Özellikle Kaolack bölgesinden gelen birçok gencin bulunduğu topluluk Dakar'da hükümet aleyhine gösteriler yaptı. Senegal'in Adalet Bakanı Cheikh Tidjane Sy yapmış olduğu açıklamada, iktidara muhalefet edenlerin ülkeyi kaosa sürükleyerek, askeri darbe girişiminde bulduklarını belirtti. Senegal'de muhalefet 82 yaşındaki Wade'in antidemokratik rejimini ve uyguladığı ekonomi politikalarını eleştiriyor.

[BAŞA DÖN](#)

TOGO'DA MUHALİFLER GÜVENLİK GÜÇLERİYLE ÇATIŞTI

Togo'nun başkenti Lome'de muhalefetin çağrısıyla sokaklara inen kalabalık, hükümetin yaptığı yasa değişikliğini eleştirdi. Gösteri sırasında kalabalık ile güvenlik güçleri arasında çatışma çıktı, güvenlik güçleri göz yaşartıcı bomba kullandı.

2 Mart'ta hükümet tarafından kabul edilen yasa, toplantı ve gösteri özgürlüğünü düzenliyor. Hükümet sözcüsü Pascal Bodjona yapmış olduğu açıklamada, değişikliğin tüm partilerin ve sivil toplumun ortak kararı doğrultusunda yapıldığını belirtti. Bodjona yasanın sanıldığı aksine Kuzey Afrika'da gerçekleşen olaylara yönelik bir önlem niteliği taşımadığını açıkladı.

[BAŞA DÖN](#)

SOMALİ'DE HÜKÜMET DE GÖREV SÜRESİNİ UZATMA KARARI ALDI

Geçen ay Somali parlamentosunun görev süresini üç sene daha uzatma kararı almasına hem ülke içinden hem de uluslararası arenadan gelen tepkiler yatışmadan, bu ay da Somali'nin geçici hükümeti görev süresini bir sene uzatma kararı aldı. Normal şartlarda hükümetin görev süresinin Ağustos 2011'de dolması ve ülkede yeni bir seçim yapılması beklenirken, alınan bu kararla seçimlerin Ağustos 2012'ye ertelenmesi gündeme geldi. Somali Parlamento Sözcüsü Şerif Hasan Şeyh Aden, bu durumun hukuksuzluğunu belirterek, kendisiyle ilgili karar almaya yetkili tek kurumun parlamento olduğunu, dolayısıyla seçimlerin 2011 Ağustos'unda yapılması gerektiğini belirten bir açıklama yaptı. Hükümetin benzer kararlar almasının ülkede sağlanmaya çalışılan barış ve istikrara zarar vereceğini savunan Aden, parlamentoya hitaben yaptığı bir başka konuşmada ise, parlamentonun görev süresini uzatmaya yönelik aldığı kararın meşru olduğunu, fakat uluslararası camiadan gelen tepkilere karşı kararın sebebinin açıklanması gerektiğini belirtmişti. Aden'in yapılacak seçimlerde başkanlık için aday olmasına kesin gözüyle bakılıyor.

Geçen ay parlamentonun görev süresini uzatma kararının ardından geçiş hükümetinin başarısız olduğu ve sorgulanması gerektiği yönünde pek çok tepki gelmişti. Bu tepkilerin ardından hükümet, Al-Şabbab'a karşı çok daha saldırgan ve ülkeden tamamen çıkarmaya yönelik bir dizi operasyon başlatmıştı. Bu bağlamda süren çatışmalar daha ziyade Kenya, Etiyopya ve başkent Mogadişu'da yoğunlaşmış durumda. Çatışmaların Kenya'nın sınır kasabalarına da sıçradığı yönünde haberler gelirken, Etiyopya Devlet Başkanı Meles Zenawi ülkesinin Somali'ye yeniden askeri birlik gönderdiği iddiasını reddetti. Zenawi yaptığı açıklamada, birlik göndermeseler de

**Başkan Abdullahi Yusuf ve Parlamento Sözcüsü
Şeyh Aden**

çatışmalardan uzak durmanın çok mümkün olmadığını çünkü çatışmaların hemen kendi sınırlarında cereyan ettiğini vurguladı. Uganda ve Burundi ise, Afrika Birliği'nin Barış Koruma Gücü'ne (AMISOM) Al-Şabbab'la mücadele için 4.000 asker yollayacaklarını açıkladılar.

Avrupa'dan ise konuya ilişkin karmaşık açıklamalar gelmeye devam ediyor. Bir yandan AB yetkilileri Batı Afrika ziyaretleri sırasında

yaptıkları açıklamalarda Somali'nin geçici hükümetinden desteklerini çekebileceklerini belirtirken, diğer yandan Almanya AMISOM'a 4.9 milyon dolarlık yardım yapacağını açıkladı. Almanya, bu yardımın askeri malzeme için değil, su arıtma cihazları, jeneratörler gibi altyapı ihtiyaçları için kullanılacağını özellikle vurguladı.

[BAŞA DÖN](#)

ETİYOPYA'DA AŞIRI İSLAMCILAR KİLİSELERİ YAKTI

Etiyopya'nın batısında bulunan Oromia bölgesindeki Jimma ve Asendabo kentlerinde aşırı İslamcı gruplar kiliseler ile Hıristiyanlara ait mesken ve dükkânlara saldırdı. Olaylar 2 Mart'ta Hıristiyan bir kişinin Kuran'ın bir kopyasını yırttığı iddia edilmesi üzerine başladı. Bölgedeki Hıristiyan liderler ise, olayın saldırıları başlatabilmek için sahnelenmiş bir gösteri olduğunu iddia ettiler. 50'den fazla kilisenin kontrolden çıkmış gençlerden oluşan gruplar tarafından ateşe verildiği olaylarda, 3 kişinin öldüğü ve çatışmaların ay boyunca sürdüğü ABD kökenli International Cristian Concern (ICC) Örgütü tarafından açıklandı. Uluslararası haber ajanslarından gelen haberlerde, olayların iki kentle sınırlı kalmadığı, bölgedeki diğer kentlere de yayıldığı, 3 ile 10 bin arasında Hıristiyanın evlerini terk ederek göç etmeye başladığı bildirildi. Etiyopya nüfusunun % 65'e yakınının Hıristiyan olmasına rağmen saldırıların bu boyutlara varmasının nedeni olarak, saldırganların bir kısmını Somali'den gelenlerin oluşturması gösteriliyor. ICC yaptığı açıklamada, ülke içinde bir bütün halinde yaşayan Hıristiyan ve Müslümanların ülke dışındaki güçler tarafından birbirine düşürülmesinin engellenmesi gerektiğini vurguladı.

Devlet yetkilileri 130 kişinin nefret suçu işlemek ve saldırıda bulunmaktan dolayı tutuklandığını açıklarken, Devlet Başkanı Meles Zenawi olaylardan Kwarej adlı aşırı İslamcı örgütü sorumlu tuttu. Zenawi yaptığı açıklamada, 20 yıldır iktidarda olan partisini devirmek için bazı girişimler olduğunu kabul etti ve girişimlerin herhangi bir toplumsal tabanı olmadığını savundu. Bu bağlamda Yemen'deki ayaklanmalara da değinen Zenawi, Yemen'de yaşanacak bir istikrarsızlığın tüm Afrika Boynuzu'nu etkileyeceğini ve istikrarsızlık getireceğini, ayrıca bölgede El-Kaide Örgütü'nün güç kazanmasına yol açacağını ifade etti.

[BAŞA DÖN](#)

MADAGASKAR'DA YENİ HÜKÜMET KURULDU

Madagaskar'da iki yıllık siyasi çıkmazı sona erdirmek için uluslararası arabulucuların da katılımıyla hazırlanan yol haritası 9 Mart çarşamba günü kabul edildi. Bu yol haritasının bir parçası olarak da 26 Mart cumartesi günü geçici yeni hükümet kuruldu. Mevcut Devlet Başkanı Andry Rajoelina'nın atadığı 32 kişilik hükümette, içlerinde maliye, maden, adalet, savunma, çevre ve orman bakanlarının bulunduğu 9 bakan yerlerini korurken, 23 yeni bakan görev alıyor. Yol haritasında önümüzdeki başkanlık seçimleri için herhangi bir tarih belirtilmedi. Yeni oluşturulacak bağımsız seçim komisyonu ve BM temsilcilerinin güvenilir bir seçim ortamının nasıl sağlanacağına ilişkin değerlendirmeleriyle ortak bir tarihe karar verilmesi bekleniyor. Mart 2009'da ordu desteğiyle iktidarı ele geçiren Rajoelina'nın serbest ve adil seçimler düzenlenene kadar iktidarda kalması öngörülüyor. Yeni Başbakan Cmille Vital, hükümetin oldukça kapsayıcı olduğunu düşünüyor. Zira Rajoelina, iktidarı elinden aldığı eski devlet başkanı Marc Ravalomanana'nın kurduğu partinin üyelerini ve daha başka muhalif isimleri de yönetime dâhil etti.

Yol haritasına giden süreç, Güney Afrika'da sürgünde yaşayan ve geçtiğimiz ay ülkesine dönmek isteyen eski devlet başkanı Ravalomanana'ya ülkeye giriş izni verilmemesinin ardından hız kazandı. İki rakip arasındaki gerginliğin halen devam ettiği su yüzüne çıkınca, Madagaskar'a girişi engellenen Ravalomanana uluslararası toplumun desteğini istedi ve başta Güney Afrika ile olmak üzere çeşitli müzakerelerde bulundu. Arabulucuların tekrar devreye girmesi ile Madagaskar için yeni bir yol haritası çıkarıldı ve taraflara sunuldu. 9 Mart çarşamba günü sunulan bu plan adadaki 11 siyasi gruptan 8'i tarafından paraflandı. Eski devlet başkanları Marc Ravalomanana, Didier Ratsiraka ve Albert Zafy'nin liderliğindeki üç gurup yeni plana direnç gösterdiler. Bunun üzerine başkent Antananarivo'dan açıklama yapan SADC baş arabulucusu Leonardo Simao söz konusu planın ülkeyi güvenilir, serbest ve şeffaf seçimlere hazırlamak amacıyla olan kapsayıcı bir geçiş hükümeti oluşturmak için Madagaskarlı siyasilere ortak bir zemin inşa ettiğini belirtti. Rajoelina'nın seçimlere kadar görevde kalmasına ve partilerce onaylanmış bir başbakan atamasına olanak veren planda parlamento ve seçim komisyonunun daha kapsayıcı olması için genişletilebileceği önerildi. Son haliyle onaylanması için Güney Afrika Kalkınma Topluluğu SADC'ın önüne gelen yol haritasının siyasi partilerce resmi olarak imzalanmasına karar verildi. Yine de nihai biçimini almadan önce detaylara ilişkin düzenlemelerin yapılabileceğine dair şerh düşüldü.

Yol haritasına ilişkin itirazları devam eden eski devlet başkanları Ravalomanana, Ratsiraka ve Zafy'nin liderliğindeki gruplar imza kararına da uymadılar. Fakat 11 siyasi partinin 8'inin imzasını alan planın bir parçası olarak 26 Mart cumartesi günü geçici yeni hükümet kuruldu ve görevlendirmeler yapıldı. Hükümetin kurulmasının hemen ardından 27 Mart pazar günü de muhalif 3 grup tarafından geçici hükümeti tanımadıklarına ilişkin açıklama geldi. Zafy'nin grubundan bir üye, Rajoelina'nın geçici yönetim kadrolarıyla tek taraflı olarak kurulan yeni hükümetin tek amacının zaman kazanmak olduğunu iddia etti. Ravalomanana tarafından bir yetkili de yol haritasının istisnasız bütün partiler tarafından imzalanana kadar yeni hükümetin geçersiz olduğunu belirtti.

Sonuç olarak Hint Okyanusu'nun büyük adası Madagaskar'da siyasi krize son vermesi beklenen kanaat birliği sağlanamasa da çözüme yönelik adımlar hızla atılmış oldu. Bugüne kadar uluslararası arabulucuların öncülüğünde birçok yetki paylaşımı anlaşmasına imza atılmış fakat hepsi de Rajoelina ve Ravalomanana arasındaki rekabet nedeniyle hükümette yer alacak üst düzey görevlerde uzlaşamaması gibi bir dizi nedenle başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Bugün de her biri eski liderlerin başkanlığındaki üç grubun yeni plana ve geçici hükümete onay vermemesi muhalif hareketlerin ve siyasi gerginliğin tamamen ortadan kalkmayacağına bir göstergesi.

Andry Rajoelina (ön ortada) yeni hükümeti kurdu

Madagaskar'da siyasi kriz 2009 yılında başladı. Haftalarca süren şiddet olayları ve protestoların ardından Ravalomanana Güney Afrika'ya sürgüne gönderildi. Karşıt görüşlü askerlerin de desteği ile Rajoelina Afrika'nın en genç devlet başkanı olarak iktidarı devraldı. Rajoelina'nın iktidarı ele geçirmesi dışarıda, bir hükümet darbesi olarak yankı bulmaya başladığında Batılı ülkeler yardımları dondurdular. Afrika Birliği de kendini devlet başkanı olarak ilan eden Rajoelina ve yandaşlarına yaptırım uygulama kararı aldı; dünyanın en büyük dördüncü adası diplomatik olarak izole edildi. Siyasi çıkmaz, başışçı ülkelerin yılda yüzlerce milyon dolarlık bütçe desteğini dondurmasından sonra ülke ekonomisine ciddi zararlar verdi. Hükümet harcamaları durdu ve özel yatırımlar yavaşlamaya başladı. Suikast ve darbe girişimlerinin ardından Rajoelina koltuğuna iyice yerleşirken, dünyanın en büyük vanilya üreticisi ülkenin ekonomisi küçüldü. SADC, uzun süre Ravalomanana'nın iktidara geri dönebilmesi için Rajoelina'ya geri adım atması çağrısında bulundu ancak 2011 yılının başından itibaren tutumunu değiştirdi; Rajoelina'yı geçici devlet başkanı olarak tanıdığını ilan etti ve seçimlere kadar iktidarda kalması yönünde tavır aldı.

[BAŞA DÖN](#)

DEMOKRATİK KONGO CUMHURİYETİ'NDE BASTIRILAN DARBE GİRİŞİMİNİN ARDINDAN TUTUKLAMALAR SÜRÜYOR

Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde bir grup isyancı 27 Şubat'ta eş zamanlı olarak Devlet Başkanı Joseph Kabila'nın konutuna ve Kokolo askeri kampına silahlı saldırı düzenleyerek darbe girişiminde bulunmuş, sekiz polis ve 11 isyancının yaşamını yitirdiği bu girişim bastırılmıştı. Polis sözcüsü Albay Lole Ininande 7 Mart'ta yaptığı açıklamada, olayla ilgili olarak 126 kişinin tutuklandığını belirtti. Ininande, tutuklulardan 44'ü hakkında dava açıldığını, 82'si hakkında ise ön soruşturma başlatıldığını bildirdi. Yapılan ilk sorgulamanın ardından saldırıların yalnızca başkanlık konutu ve askeri kampı hedef almadığının tespit edildiğini dile getiren

Joseph Kabila

Ininande, ulusal radyo ve televizyon binası ile iki hapishanede de eş zamanlı operasyonların planlandığını ancak başkanlık konutuna yapılan saldırıda isyancıların etkisiz hale getirilmesi nedeniyle bu saldırıların gerçekleştirilemediğini kaydetti.

Ülke, 27 Kasım'da yapılacak başkanlık seçimlerine hazırlanırken Devlet Başkanı Joseph Kabila Ocak 2011'de yaptığı anayasa değişikliği ile seçim

sistemini değiştirmiş ve devlet başkanının tek turda seçilmesi mümkün hale gelmişti. Yapılan bu değişikliğin Kabila'nın yeniden seçilme şansını arttırdığı

ifade edilirken, ordunun da Kabila'ya tam destek verdiği belirtiliyor.

[BAŞA DÖN](#)

NİJERYA'DA SEÇİM MİTINGİNDE BOMBALI SALDIRI

Nijerya nisan ayında yapılacak seçimlere hazırlanırken 3 Mart'ta başkent Abuja'nın 40 km. yakınındaki Suleja kentinde iktidar partisi tarafından düzenlenen seçim mitingi sırasında bir araçtan fırlatılan bombanın patlaması sonucu 3 kişi yaşamını yitirdi, 20'den fazla insan da yaralandı. Olayla ilgili açıklama yapan polis sözcüsü Olusola Amore, hareket eden araçtan atılan bombanın, Halkın Demokrasi Partisi mitingi için toplanan kalabalığın ortasına değil, kenarda satış yapan bir kadının yanına düştüğünü ve bu nedenle saldırının az can kaybıyla atlatıldığını belirtti. Saldırının kalabalığın dağılmaya başladığı bir zamanda meydana gelmesinin de sevindirici olduğunu ifade eden Amore, henüz herhangi bir grubun saldırıyı üstlenmediğini de ekledi.

Diğer yandan Nijer Deltası'nı Özgürleştirme Hareketi (MEND) seçim süresince Nijer Deltası'ndaki petrol tesislerine bombalı saldırı düzenleme tehdidinde bulundu. MEND, 1 Ekim'de gerçekleştirilen Bağımsızlık Günü kutlamaları

esnasında iki bomba yüklü aracın patlaması sonucu gerçekleşen saldırıyı üstlenmişti. Nijer Deltası halkının petrol gelirlerinden adil bir şekilde pay alması için mücadele verdiklerini belirten MEND militanları, ulusal orduya, deltada faaliyet gösteren petrol şirketlerine ve boru hatlarına yönelik saldırılar düzenliyor, çalışanları kaçıyor ve boru hatlarından çektikleri petrolü kendileri satarak gelir elde ediyorlar. Seçimlerin ülkeye adalet getirmek için yeterli olmayacağını belirten MEND, yayınladığı mesajda taleplerinin ciddiye alınmaması halinde seçim sürecini baltalayacakları tehdidinde bulundu.

Seçim öncesi ülkede yükselen tansiyona karşı güvenlik önlemleri de arttırıldı. ABD Federal Soruşturma Bürosu (FBI) Nijerya polisine bir hafta süresince bomba tespiti ve

imhası konusunda eğitim verdi. Güvenlik güçleri, seçimlerin barış ve güvenlik ortamında gerçekleştirilmesi için gerekli tüm önlemlerin alındığını açıkladı. Ülkede, 2 Nisan'da parlamento, 9 Nisan'da eyalet valiliği ve 16 Nisan'da devlet başkanlığı seçimleri gerçekleştirilecek ve seçimlerde 73 milyon kayıtlı seçmen sandık başına gidecek.

[BAŞA DÖN](#)

AFRİKA'DA GÜVENLİK TEHDİTLERİ

BM Genel Sekreteri Ban Ki-Moon, 17 Mart'ta Sao Tomé'de düzenlenen 32. BM Orta Afrika'da Güvenlik Sorunları Daimi Danışma Komitesi Bakanlar Toplantısı'nda, Orta Afrika devletlerine silahlı çatışmaları sona erdirme ve düşük kalibreli silahları azaltma çağrısında bulundu. Bölgede barış ve istikrarın korunması gerektiğine vurgu yapan Moon, özellikle seçimlerin ardından yaşanan çatışmaların kaygı verici olduğunu ifade etti. Moon ayrıca Kamerun ve Ekvator Ginesi kıyılarında artmakta olan korsanlık faaliyetlerinden endişe duyduğunu da belirtti.

Ban Ki-Moon

BM Orta Afrika Bürosu Şefi Bruno Mpondo-Epo da son aylarda kaydedilen aşamaya rağmen bölgenin kimi yerlerinde sürmekte olan silahlı çatışmalardan derin bir üzüntü duyduğunu ve bu çatışmaların bölgeye istikrarsızlık getirdiğini ifade etti. Özellikle Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusunda ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nin kimi bölgelerinde yaşanan cinsel şiddet olaylarını kınadığını belirten Mpondo, yetkilileri bir an önce önlem almaya çağırdı.

Diğer yandan BM Mülteciler Yüksek Komiserliği Mart ayı başlarında yayımladığı raporda, Uganda'da faaliyet gösteren Tanrı'nın Direniş Ordusu'nun(LRA) saldırılarının Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin kuzey doğusuna yayılmaya başladığını açıkladı. Raporda LRA'nın ocak ayından bu yana Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin Orientale eyaletine 52 saldırı düzenlediği ve bu saldırılarda 35 kişinin yaşamını yitirdiği ve 17.000 kişinin yerlerinden edildiği belirtilirken, LRA'nın saldırılarının insani yardımların bölgeye ulaşmasına engel olduğu da ifade ediliyor. 1988'den bu yana Uganda'da rejimi devirmek amacıyla silahlı mücadele veren LRA'nın liderliğini Joseph Kony yapıyor. Peygamber olduğunu iddia eden ve Uganda'da kendi İncil yorumuna dayalı bir devlet kurmak isteyen Kony, Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin her yıl ekim ayında yayımladığı "dünyanın en tehlikeli ve en çok aranan adamı" listesinde yer alıyor ve işkence, adam öldürme, çocuk kaçırma, cinsel şiddet, zorla orduya alma gibi suçlardan aranıyor.

[BAŞA DÖN](#)

KAMERUN VE GABON KOMİSYON SINIR ÖTESİ GÜVENLİK KOMİSYONU KURUYOR

Kamerun-Gabon 13. Genişletilmiş Ortak Komisyon toplantısı 3- 6 Mart tarihleri arasında Kamerun'un başkenti Yaunde'de gerçekleştirildi. Toplantıda iki ülke sınır ötesi güvenliği korumak için daimi bir ortak komisyon kurma kararı aldı. Kamerun Dışişleri Bakanı Henri Eyebe Ayissi, her iki ülkenin de ortak güvenlik endişeleri bulunduğunu ve bu konuda ortak hareket etmelerinin güvenliğe ilişkin endişelerin bertaraf edilmesinde çok önemli bir adım olduğunu ifade etti. Gabon Dışişleri Bakanı Paul Toungui ise, komisyonun iki ülke için sınır ötesi güvenlik sorunlarını ele alacağını ve bu sorunlara ortak bir çözüm üretilmesi için çalışacağını belirtti. Bu komisyon sayesinde kaçak göç sorununa kalıcı bir çözüm bulmayı amaçladıklarını belirten Toungui, bu sorunun tüm Afrika'da yaygın olduğunu ve bu komisyonun sorunun kıtasal çözümüne öncülük etmesini beklediklerini ifade etti.

[BAŞA DÖN](#)

RUSYA DIŞİŞLERİ BAKANI CEZAYİR'İ ZİYARET ETTİ

Rusya Dışişleri Bakanı Sergei Lavrov 22 Mart 2011 tarihinde Cezayir'e resmi bir ziyaret gerçekleştirdi. Ziyarete Libya ve Koalisyon Güçleri'nin müdahalesi en önemli gündem maddesini oluştururken, bazı ticari konuların da görüşüldüğü açıklandı. Ziyareti sırasında Cezayir Dışişleri Bakanı Murad Medelsi ve Devlet Başkanı Bouteflika ile görüşen Lavrov, Libya konusunda Cezayir'in de Rusya ile aynı görüşe sahip olduğunu açıkladı. Her iki dışişleri bakanı da yapılan müdahaleden ötürü endişe duyduklarını belirttiler ve müdahalenin sınırlarının BM'nin belirlediği amaçların dışına taşmaması gerektiği konusunda fikir birliğine vardıklarını vurguladılar. Medelsi yaptığı açıklamada müdahalenin orantısız olduğunu ve mevcut krizi daha da kötüleştirdiğini savunurken, Lavrov BM'nin sınırlamalarına uyulmazsa bölgede yeni ve istenmeyen terörist faaliyetlere zemin hazırlanabileceği uyarısında bulundu.

Sergei Lavrov ve Abdülaziz Bouteflika

Lavrov'un ziyaretinin diğer önemli yanı ise, Rusya ile Cezayir arasındaki ticari ilişkilerin görüşülmesi oldu. Cezayir Rusya'nın Çin ile birlikte en büyük silah alıcısı konumunda ama bazı patentlerin izinlerini alarak, askeri donanımların bir kısmını kendi üretebilmek istiyor. Rusya ise bu talebe çok sıcak yaklaşmıyor ve Cezayir'in sadece alım yapan bir ülke olmaya devam etmesini tercih ediyor. Duruma somut bir çözüm bulunamasa da konunun görüşmelerde gündeme geldiği söyleniyor.

[BAŞA DÖN](#)

GÜNEY AFRIKA DEVLET BAŞKANI ZUMA FRANSA'YA RESMİ ZİYARET DÜZENLEDİ

Güney Afrika Devlet Başkanı Jacob Zuma 2-3 Mart tarihlerinde Fransa'ya iki günlük resmi bir ziyarette bulundu. Zuma ziyaret sırasında yaptığı açıklamada, Fransa'nın demokrasi, insan haklarına saygı ve sosyal adalet söyleminin iki ülke arasındaki doğal ortaklığın işareti olduğunu belirtti. Fransa Devlet Başkanı Nicolas Sarkozy'nin Zuma onuruna verdiği resmi yemekte ise, Fransa ile ilişkilerin son 15 yıldır çeşitlendirilen ve önemli ilerlemeler kaydedilen işbirliği projeleri ve somut programlar ile devam ettiğine değinildi.

İki ülke arasındaki karşılıklı ticari ilişkilerin de değerlendirildiği Fransa ziyaretinde Zuma, mevcut ticari ilişkilerin ses getiren niteliğinden bahsetti; ekonomik ve finansal krizinin etkilerine rağmen Fransa'nın Güney Afrika'nın en büyük ticaret ve yatırım ortağı olmaya devam ettiğini vurguladı. 3 Mart Perşembe günü de iki ülke arasında ticari ve yatırım ilişkilerini artıracak, yeni fırsatlar sunacak iş forumuna katıldı. Fransız şirketleri Güney Afrika'da 30 binin üzerinde kişiye iş olanağı sağlıyor.

Zuma (solda) ve Sarkozy, Élysée Sarayı'nda basın toplantısı düzenledi

Fransa ve Güney Afrika enerji alanında da ciddi ortaklık ilişkileri yürütüyor. Enerji alanındaki işbirliği çerçevesinde faaliyete geçirilen projeler her iki ülkenin de kendi zaman programına, kendi koşullarına ve kendi uygulama ilkelerine göre ilerletiliyor.

Ziyaretinin ardından teşekkür konuşması yapan Zuma, bu ziyaretin, gelecek yıllarda da gelişmeye devam edeceğine inandığı mevcut ilişkilerin olgunlaşmasının ve zenginleşmesinin açık bir göstergesi olduğunu vurguladı. Ayrıca Fransa'ya, G-20 ve G-8'de Afrika'ya ve Afrika'nın gündemine öncelik verdiği için teşekkür etti.

[BAŞA DÖN](#)

ZİMBABVE ENERJİ BAKANI BİR AYDA İKİ KEZ TUTUKLANDI

Zimbabve'de seçimlerin bir an önce yenilenmesi tartışmaları siyasi gündeme otururken, ZANU-PF lideri ve Devlet Başkanı Robert Mugabe ile MDC lideri ve Başbakan Morgan Tsvangirai'nin saldırgan tutumları giderek artmaya başladı. Mugabe-Tsvangirai koalisyonu, kurulduğu 2009 yılından bu yana endişe verici bir hükümet süreci yaşıyor. İki lider arasındaki en son gerginlik kaynağı ise, MDC'nin kurucularından Enerji Bakanı Elton Mangoma'nın Mart ayı içinde iki kez tutuklanması oldu.

10 Mart perşembe günü basına açıklanmayan nedenlerle tutuklanan Mangoma, ofisinden 3 sivil giyimli memur eşliğinde çıkarıldı. ZANU-PF ile ilişkilerinin kötüleştiği bir sırada gerçekleşen tutuklamaya MDC tepki gösterdi.

Olayın ilk anlarında Mangoma'nın tutuklandığı mı yoksa sadece sorguya mı çekileceği belirsizdi fakat daha sonra tutuklamanın, bir Güney Afrika şirketi ile 2010 Aralık ayında yapılan benzin alışverişi ile bağlantısı olduğu ortaya çıktı. ZANU-PF milletvekilleri, Mangoma'yı, ihale ve teklif prosedürlerine uymayan bir anlaşma yapmakla suçladılar. Enerji Bakanı ise, herhangi bir haksızlık veya kusur olmadığını söyleyerek suçlamaları kabul etmedi. Nitekim 15 Mart salı günü görülen davada 5000 dolar kefaletle serbest bırakıldı.

Serbest kalmasının ardından Mangoma yeni bir suçlama ile 25 Mart cuma günü ikinci kez tutuklandı. Bu tutuklamada, Zimbabve Elektrik İletim ve Dağıtım Şirketi (ZETDC) için açılan milyonlarca dolarlık elektrik sayacı ihalesini tek tarafı olarak feshederek, yeni ihaleyi genel müdür olarak işe aldığı bir yakını lehine verdiği ve zimmetine para geçirdiği iddia edildi. 29 Mart salı günü görülen ikinci mahkemeye elleri ve ayakları kelepçeli olarak getirilen Mangoma'nın yüzüne ilgili suçlamalar okundu. Başkent Harare'de kurulan mahkemede hakim Chinembiri Bhunu, davayı

izlemek üzere gelen MDC üyelerinin ve savunma avukatı Beatrice Mtetwa'nın zincirlerin çıkarılarak davanın devam etmesi taleplerini kabul etti ve tanıklar dinlendi. 15 Mart'ta ilk davadan serbest kalan Mangoma'nın ikinci tutuklamadan sonra başlayan mahkemesi, 30 Mart'ta ortaya çıkan yeni gelişmeler üzerine, yüksek mahkemenin bir sonraki döneminde yani mayıs ayından sonra devam edecek. Olası tarih ise 18 Temmuz olarak saptandı. 30 Mart çarşamba günü, Mangoma'ya yöneltilen ilk yolsuzluk iddialarına konu olan petrol şirketinde, bir sayman ve genel denetmen tarafından yürütülen adli denetimde, üst düzey yöneticilerin 35 milyon doları zimmetlerine geçirdikleri tespit edildi.

Enerji Bakanı'na yöneltilen suçlamalar ve tutuklamalar iki kritik süreç ile kesişiyor. Bunlardan ilki Mugabe-Tsvangirai birlik hükümeti içinde ciddi ayrışmalara neden olan, ZANU-PF'nin yabancı şirketlerin çoğunluk hisselerini Zimbabvelilere devretmeye zorlama planlarının somutluk kazanması. İkincisi ise parlamento sözcüsünü belirlemek üzere 29 Mart'ta seçimlerin yapılacak olması. 29 Mart seçimlerinden önce Enerji Bakanı Mangoma'nın iki kez tutuklanmasına Başbakan ve MDC lideri Tsvangirai aşırı tepki gösterdi ve "artık ZANU-PF ile MDC'nin "boşanma" zamanı gelmiştir" dedi. Yargıtay, Tsvangirai'nin yakın çalışma arkadaşı Lovemore Moyo'nun parlamento sözcüsü olarak seçildiği 2008 seçimlerinin yenilenmesine karar vermişti ve seçimler Lovemore Moyo

Mangoma, sivil polisler eşliğinde hâkim karşısına çıktı

(MDC) ile Mugabe'nin adayı Cde Khaya Moyo (ZANU-PF) arasında yapılacaktı. Her ne kadar 93'e karşı 105 oyla seçimleri MDC'den Lovemore Moyo kazansa da, tutuklamaya ilişkin ZANU-PF'nin tutumu, parlamento seçimlerinde MDC'nin oylarını azaltmak amaçlı olarak yorumlanıyor. Mangoma'nın avukatı Selby Hwacha, müvekkilinin serbest bırakılması için gereken başvuruları yapmaya hazırlandığını ve tutuklamaların Mangoma'yı parlamentodaki kritik oylamalardan uzaklaştırmak için yapıldığını iddia etti. MDC Genel Sekreteri Tendai Biti de partisinden 9 kişinin tutuklanabileceğinden endişe duyduklarını belirtti; bu korku ve endişelerin rejimin sona erdiğinin göstergesi vahim eylemler olduğunu ifade etti.

Mugabe'yi eleştiren her türlü eylemin ve söylemin önünün kesilmesi ise olayın başka bir boyutu. Birlik hükümetindeki anlaşmazlıkların bir diğer kaynağı da hükümet kurulduğundan bu yana basına uygulanan baskılar oldu. En son 8 yıllığına kapatılan The Daily News yeniden basın hayatına döndü. Bir zamanlar Zimbabwe'nin en çok satan gazetesi olan The Daily News, Devlet Başkanı Robert Mugabe'ye yönelik eleştirilere yer verdiği gerekçesiyle yasaklanmıştı. 18 Mart itibarıyla yasağı sona erdi ve basın hayatına geri döndü. Gazetenin editörü kötü yönetime karşı eleştirel tavırlarını sürdüreceklerini duyurdu. Basın üzerindeki sıkı denetimi gevşetmek eski muhalefet için 2009 yılındaki birlik hükümetine katılmanın koşullarından birini oluşturuyordu. Zimbabwe medyası genellikle Mugabe'yi öven ve Tsvangirai'yi eleştiren haberler çıkması için baskı altında tutuluyor. Her iki lider de ortaklık hükümetinin artık işlemediğini söylerken, Tsvangirai'nin partisi MDC, parti üyelerinin ve milletvekillerinin devletin güvenlik güçlerince taciz edilmesinden rahatsız.

[BAŞA DÖN](#)

GÜNEY AFRIKA POLİSİNİN DEVLETİN ZAAFİYETİ NEDENİYLE 20 BİN SİLAHI KAYIP

Yüksek suç oranlarına sahip Güney Afrika ateşli silahların kontrolü için yıllardır mücadele ediyor. Güney Afrika Meclis Güvenlik Komisyonu'na polis birimi tarafından sunulan rapora göre, 2004 Nisan ayından bu yana 20 binin üzerinde (20.429) silahın kaybolduğu tespit edildi. Parlamento'ya sunulan raporun ardından milletvekilleri kayıp silahlara ilişkin takip kararı çıkardı. Milletvekilleri silahlarını kaybeden memurların sorgulanmasını ve polis birimi tarafından soruşturmaların başlatılmasını istedi. Komisyon üyeleri kayıp silahların suçluların eline geçmesinden endişe duyuyor.

Polis birimi bu kayıpların nedenini disiplin eksikliğine bağlarken, kayıp silahlar ülkede ruhsatsız silah taşıyan pek çok kişi bulunduğunu göstermesi açısından güvenlik tehdidi oluşturuyor. Sorgulanan polisler kanunlar gereği kaç tane polis memurunun kayıp silahlar nedeniyle cezai kovuşturma geçirdiğini, kovulduğunu veya disiplin cezası aldığını söyleyemiyorlar. Ancak Polis Temin ve Tedarik Hizmetleri Başkanı Gary Kruser, son 7 yılda kayıp silahların 4810 tanesine ulaştıklarını ifade etti. Raporu kaygı verici olarak nitelenirken, bu kayıplar disiplin eksikliğine bağlandı.

Komisyon üyeleri, devlet tarafından verilen tabancalar konusunda dikkatsiz davranıldığını belirttiler. Muhafif kanattan Demokratik İttifak'ın parlamento üyesi Diane Kohler Barnard, ülkedeki birçok cinayet vakasının polis silahlarıyla gerçekleştirildiğine inandığını söyledi. Mevcut yasaların siviller için daha katı olduğunu, sivillerin polis memurlarından daha sıkı kurallara tabi olduğunu iddia eden iktidardaki Afrika Ulusal Kongresi (ANC) üyesi Annelize van Wyk ise, "Silah Kontrol Yasası vatandaşlara büyük sorumluluk yüklüyor, fakat bir polis memuru bir silah kaybedebilir, bir ikincisini ve hatta üçüncüsünü de kaybedebilir ve buna rağmen hala silah ruhsatını korumaya ve kullanmaya devam edebilir" dedi.

Ülkede, büyük kısmı polise ait olan sayısız ruhsatsız silah bulunuyor

Söz konusu raporda kayıp silahlara ilişkin bir rakam belirtilmiş olsa da ne kadar ruhsatsız silahın Güney Afrika'da dolaşımında olduğu belirsizliğini koruyor. En son 2004 yılında yasadışı silahlanma ile mücadele kapsamında çıkarılan bir yasayla sıkı tedbirler yürürlüğe girmişti. Mevcut yasa silah ruhsatı için başvuran insanlardan bir yeterlilik testini geçmesini gerektiriyor; bu test itibarlı, akredite, tanınmış bir eğitim kuruluşundan alınacak temel düzeyde bir eğitim kursunu ve polis tarafından değerlendirmeye tabi tutulacak bir altyapıyı içeriyor.

[BAŞA DÖN](#)

EKONOMİ

LİBYA'NIN SAHRA ALTI YATIRIMLARI TEHLİKEDE

Muammer Kaddafi yönetimi altında Libya, Sahra-Altı Afrika'da turizmden iletişime, bankacılıktan tarıma kadar pek çok alanda 10'dan fazla ülkede milyar dolarlık yatırımlar gerçekleştirdi. Libya'da meydana gelen olaylardan ötürü Kaddafi'nin yatırımlarının tehlike altında olup olmadığı tartışılıyor. Kaddafi yönetimi, yatırımlarının tehlike altına girebileceğini, Sahra-Altı ülkelerinin bu durumu göz önüne alarak destek vermeleri ve ülkelere yapılan katkıları unutmamaları gerektiğini açıklarken, Sahra-Altı ülkeleri de yatırımların sekteye uğramasından ve hali hazırda devam eden projelerin yarıda kalmasından ötürü endişe duyuyorlar.

Kaddafi'nin Sahra-Altı'nda yatırım yaptığı ülkelere ve yatırım alanlarına kısaca değinmek gerekirse bunlar; Çad'da 5 yıldızlı bir otel ve bürokratlara tahsis edilmiş 10 adet villa; Gabon'da iki büyük petrol çıkarma sahası ve devlet radyosu; Gine Bissau'da 5 yıldızlı otel, çok sayıda park, askeri teçhizat ve orduya mali yardım; Kenya'da petrol dağıtımını düzenleyen lojistik şirket; Mali'de 185 milyon dolarlık yardım, hükümet binası, turizm sektörüne 40 milyon dolarlık yardım ve iki banka; Nijer'de cami ve otel, kamu iletişim hattı ve çok sayıda öğrenciye eğitim bursu; Ruanda'da iletişim hattı; Güney Afrika'da tatil kompleksleri; Zimbabve'de bankalar ve çok sayıda otel ve Uganda'da Uganda Tropik Bankası ve petrol boru hattıdır.

[BAŞA DÖN](#)

FİLDİŞİ SAHİLLERİ'NDEKİ SİYASİ KRİZ BATI AFRİKA'DAKİ EKONOMİK TOPARLANMAYI OLUMSUZ ETKİLİYOR

Batı Afrika'da devam eden ekonomik toparlanma, Fildişi Sahilleri'ndeki uzun siyasal kriz tarafından tehdit ediliyor. Fildişi Sahilleri'nde geçen yıl yapılan seçimlerden sonra başlayan kriz, başta Batı Afrika Ekonomi ve Para Birliği (WAEMU) olmak üzere Batı Afrika ekonomisini olumsuz yönde etkiliyor. Krizin şiddetle devam etmesi, zorlu bir süreç ardından yakalanan büyüme eğiliminin düşüşe geçmesine yol açacağı yönündeki endişeleri arttırıyor.

Birlik ülkelerindeki ekonomik büyümenin, küresel mali kriz öncesi ortalama düzeyine döneceği tahmin edilmektedir. Mali rahatlama, tarımsal üretim, bölgenin temel ticari ortaklarının toparlanması ve Gine-Bissau ile Togo'da ekonomik faaliyetlerin hızlanması büyümeyi desteklemektedir. Aynı zamanda 2010'un ikinci yarısında yükselme eğilimi gösterse de, Birlik ülkelerinde ortalama enflasyon düşük seyretmiştir. Ortalama olarak, 2009 yılında yıllık tüketici fiyatı enflasyonu % 0.4'ten % 1.4'e yükselmiştir. Son olarak, petrol ve gıda fiyatlarında dünya genelinde meydana gelen artış enflasyonu yükseltse de çekirdek enflasyon durgun seviyelerde kalmıştır.

Bölge devletleri ekonomideki toparlanmayı göz önüne alarak, Fildişi Sahilleri'nde hızlı ve barışçıl bir çözümün ivedilikle bulunması yönünde baskı yapmaktadırlar. Bölgede 2009'da % 3, 2010'da da % 4 olan ekonomik faaliyetin 2011 yılında % 4.5 civarına yükselmesi beklenirken, Fildişi Sahilleri'nde yaşanan kriz beklentilerin düşmesine neden oldu. Tahmin edilen artışın sağlanabilmesi için tek çözüm siyasi krizin aşılması olarak görülmektedir.

Fildişi Sahilleri'nde son haftalarda yoğunlaşan kriz, ticaret, ulaşım, döviz, göç ve mali sektörlerde dikkate değer risk oluşturmaktadır. Batı Afrika Ülkeleri Merkez Bankası'nın ülkedeki şubesini kapatması ve Şubat ortasında birçok bankanın da buna eklenmesiyle, Fildişi Sahilleri bankacılık sistemi karmaşa içine girmiştir. Ayrıca başta Liberya olmak üzere, mülteci akınına uğrayan komşu ülkelerde kıt kaynaklar üzerinde baskı oluşmaktadır. Eğer Fildişi Sahilleri krizi devam ederse, olumsuz ekonomik yayılmanın bölgeye etkisi ağır mali ve insani kayıplar şeklinde olacaktır. 2000 ve 2002 yıllarında olduğu gibi, Fildişi Sahilleri ekonomik çıktısında meydana gelebilecek bir düşüş, bölgesel büyümeyi % 3'ün altında tutacak, kişi başına düşen geliri azaltacak ve bölgede fakirliği arttıracaktır.

Fildişi Sahilleri'ndeki ekonomik krize ek olarak daha durgun seyreden küresel ekonominin de ihracatı azaltabileceği, döviz ve sermaye girişi yollarıyla Batı Afrika toparlanmasını yavaşlatabileceği düşünülmektedir. Uluslararası gıda ve petrol fiyatlarında sürekli bir artış, gözlemlenmesi gereken enflasyon riskini oluşturmaktadır.

Fildişi Sahilleri'nde meydana gelen siyasi krizin ekonomik etkileri Birlik ve IMF arasında gerçekleştirilen son toplantıda da ele alınmıştır ve Fildişi Sahilleri'nde sağlanması gereken siyasal istikrara ek olarak, büyümeyi

hızlandırmak için gerekli anahtar reformlar konusunda da kararlar alınmıştır. Bu reformlar; makroekonomik istikrarın sürdürülmesi, mali piyasaların derinleştirilmesi, ilgili direktifleri zamanında uygulama yoluyla kamu

maliyesi yönetiminin zenginleştirilmesini içeren iç politika koordinasyonunun güçlendirilmesi, yönetim ve enerji sektörünün geliştirilmesi, makroekonomik istikrarın sürdürülmesidir.

[BAŞA DÖN](#)

JAPONYA'DAKİ DEPREM NEDENİYLE DÜŞEN URANYUM FİYATLARI NAMİBYA EKONOMİSİNİ OLUMSUZ ETKİLEDİ

Namibya'da uranyum üreticileri Japonya'da meydana gelen depremin ardından yaşanan nükleer felaketin, uranyum fiyatlarını düşürmesinden ötürü endişeliler. Felaketin ardından sadece Namibya'dan değil, dünyada uranyum üretimi yapan tüm ülkelerden ekonomilerinin kötü etkilendiğine dair haberler geldi.

Olayın ardından yapılan analizlerde, ülkeler arasında nükleer faaliyetlerin durdurulması konusunda tartışmalar yaşanmaya başladı. Namibya'dan gelen açıklama ise, uranyum üretiminin düşürülmeyeceği ve Japonya'daki durumun normale dönmesinin bekleneceği yönünde.

Uranyum fiyatlarında meydana gelen değişikliğe bakıldığında ise, % 10'luk bir düşüşle 60 doların altına indiği görülmektedir. Japonya'dan radyasyonun yayılmaya devam ettiği yönünde gelen haberler, uranyum fiyatının düşmeye devam edeceğini göstermektedir.

Geçtiğimiz hafta Namibya'nın en büyük uranyum şirketi olan Rossing tarafından yapılan bir açıklamada, paniğin uranyum için yatırım yapan ülkelerin hevesini kırmaması gerektiği ve orta vadeli süreç içerisinde durumun normale döneceği belirtildi.

Namibya uranyum çıkarma işlemlerini son bir yıldan beri hızlandırmıştı. Felaketle birlikte sarsılan piyasalar yüzünden uranyum konusunda tartışmalar sürerken, Namibya'dan faaliyetlerin durdurulmayacağı, Nisan 2011'de uranyum çıkarma seviyesinde üçüncü aşamaya geçilerek daha fazla uranyum çıkarılacağı bildirildi.

Namibya'da uranyum ilk kez 2006 yılında Lange Heinrich çölünün ortasındaki bir madeninden çıkarıldı. Ayrıca Namibya'daki Lange Heinrich madeni, dünyada işletmeye açılan ilk maden olma özelliğini taşımaktadır.

[BAŞA DÖN](#)

İRLANDA FİRMASI TANZANYA'DA ENERJİ ÜRETİMİNE KATKI SAĞLAYACAK

Kuzey İrlanda inşaat ve mühendislik firması Castletown, Songo Songo gaz sahasından Dar es Salaam'a doğal gaz ulaşımını sağlayacak olan boru hattını inşa edeceğini açıkladı.

Proje ile 200 megawattlık enerji sağlamak hedefleniyor. Castletown Ceo'su Charlie Mc Cauley, ilerde firmanın doğu Afrika için 500 megawattlık enerji üretecek bir projeyi de yürüteceğini söyledi. Bu açıklama elektrik kesintileriyle zor durumda olan Tanzanya Hükümeti tarafından memnuniyetle karşılandı. Enerji ve Doğal Kaynaklar Bakanı Wiliam Ngeleja geçen hafta hükümet adına yaptığı açıklamada, şirketi Tanzanya'ya davet ettiklerini ve Tanzanya Petrol Geliştirme Kurumu ile müzakere edeceklerini duyurdu. Eğer proje hayata geçirilirse, bu, 2004 yılında inşa edilen hattan sonra Tanzanya'nın ikinci doğal gaz hattı olacak.

[BAŞA DÖN](#)

ANGOLA'DA KURULAN PETROL FONU EKONOMİYİ OLUMLU ETKİLİYOR

Angolalı ünlü ekonomist Afonso Chipepe, 11 Mart cuma günü Luanda'da düzenlediği bir konferansta Angola Hükümeti'nin enerji ve su projelerini finanse etmek için kurduğu Petrol Fonu'nun Angola ekonomisinin büyümesine kısa zamanda önemli bir kar getirdiğini belirtti.

Angola'da endüstri sektörü, turizm, tarım, sağlık ve diğer kamu hizmetleri zenginleşmek için önemli derecede su ve enerjiye ihtiyaç duymaktadır. Ayrıca ulusal şirketler için de fon hayati derecede önemli bir hale gelmiştir.

Fon sayesinde enerji ve su sektöründe yapılan yatırımlar üretim maliyetlerini önemli ölçüde düşürmüştür. Kalkınma, Enerji ve Su için Petrol Fonu'nu kuran Başkanlık Yasama Kararnamesi ile Fon'a özerklikler de sağlanmıştır. Fon ile ülke genelinde yürütülen enerji ve su projelerine daha fazla hız kazandırılmak planlanmaktadır. Fon'un gelirleri petrol satışından sağlanmaktadır.

[BAŞA DÖN](#)

MORİTANYA'DA YOKSULLUK VE KITLIK KARŞITI YENİ PLAN UYGULAMAYA KONDU

Moritanya hükümeti, geçen aydan beri Nouakchott protestoları adıyla başlayan ve diğer Kuzey Afrika ülkelerinde olduğu gibi genelde gençlerin Facebook üzerinden organize olarak gerçekleştirdiği protesto gösterilerinin önüne geçebilmek için bir dizi sosyal ve ekonomik önlem içeren bir plan uygulamaya koydu. Gösterilerin, diğer ülkelerdeki kadar kalabalık bir kitle tarafından gerçekleştirilmesinde de, yaklaşık 2 aydır düzenli olarak yapıyor olması hükümeti böyle bir önlem almaya sevk etti.

Birlik Eylemi 2011 adıyla anılan plana göre, hedef temel ihtiyaç maddelerinin fiyatlarını düşürerek tüm halkın bunlara ulaşabilmesini sağlamak. Bu amaç için 9 milyar ouguiya ayırdıklarını açıklayan Başbakan Moulaye Ould Mohamed Laghdaf, 250'si Nouakchott'ta olmak üzere temel gıda maddelerini satan 600 dükkân açtıklarını bildirdi. Gıda Güvenliği Komiseri'nin yaptığı açıklamaya göre, ülke nüfusunun % 30'u yetersiz beslenme tehdidi altında bulunuyor. Yürürlüğe sokulan plan sayesinde temel gıda maddelerinin fiyatlarında % 30'luk bir düşüş bekleniyorsa da, halk dükkânlardaki aile başına miktar sınırlaması ve uzun kuyruklar sebebiyle plana tereddütte yaklaşıyor.

Planın hedefinin sadece dükkân açmakla sınırlı olmadığını ve tarım üretimini desteklemeye, meslek edindirme kursları açmaya ve yeni iş imkânları yaratmaya yönelik ayaklarının da olduğu İçişleri Bakanı Mohamed Ould Boilil tarafından açıklandı. Yapılan ilk uygulamalarla 700 kişiye iş bulunduğu bildirildi.

[BAŞA DÖN](#)

KENYA'NIN EKONOMİK VERİLERİ YÜKSELİYOR

Kenya Şeker Şirketi'nin yaptığı açıklamaya göre 10 yıllık süre içerisinde Kenya'nın şeker üretimi % 30 arttı. Şirketin CEO'su Solomon Odera, 2001'de 377.438 ton olan şeker üretiminin 2010 yılında 523.632 tona ulaştığını ve toplamda % 39'luk bir ilerleme sağlandığını açıkladı.

Öte yandan Afrika Kenya Bankası 2010 yılında karlarında %86'lık bir artış sağlandığını ve yerel bankacılık endüstrisinde en yüksek orana sahip bankalardan birisi olduklarını duyurdu. Bankanın 2010 yılı itibariyle faiz gelirlerinin 1.1 milyar Sh'den 1.7 milyar Sh'ye ulaştığı belirtildi. Banka 2010 yılında saldırgan genişleme planını yürürlüğe koyarak, 9 olan şube sayısını 17'ye çıkardı.

[BAŞA DÖN](#)

KURAKLIK GIDA FİYATLARINI OLUMSUZ ETKİLİYOR

Olumsuz hava koşullarının hasadı kötü etkilemesi, nüfusu artan ithalatçı ülkelerin taleplerindeki artış ve stokların azalması, gıda fiyatlarının son bir yılda % 40 artmasına neden oldu. Bu durum en başta kuraklıkla başa çıkmaya çalışan Afrika ülkelerinin ekonomilerini kötü yönde etkilemektedir. Kuraklığın etkisiyle tarım ürünlerinin fiyatlarında meydana gelen artışın önümüzdeki aylarda pek çok ülkenin enflasyonunu yukarı çekmesi beklenmektedir.

Korkulan senaryo ise, gelecek dönemde işlenmemiş gıda fiyatlarındaki artışın kuraklığın etkisiyle devam etmesi. Bu kötü senaryoya karşılık bilim adamları artan gıda fiyatları arkasındaki tek etkenin kuraklık olmadığını, yüksek petrol fiyatları ve az tahıl stokunun da en az kuraklık kadar bu durumdan sorumlu olduğunu belirtmektedirler.

Afrika'da gıda fiyatlarındaki artışın protesto edildiği ülkelerin hükümetleri, kendi ülkelerinde de Tunus ve Cezayir'dekine benzer ayaklanmaların çıkmasından endişe ederek, bir dizi önlem alma yoluna gittiler. Pek çok ülkede yoksullar için ayrı gıda stokları oluşturulmaya başlandı ve vatandaşlar artmaya devam eden gıda fiyatlarının kıtlığa yol açabileceği ve bu duruma hazırlıklı olmaları gerektiği konusunda uyarıldı.

[BAŞA DÖN](#)

LİBERYA'DA İŞSİZLİK ORANI % 95'E YÜKSELDİ

Liberya Çalışma ve Planlama Bakanlığı'nın 2010 yıllık raporunda, istihdam alanında milyarlarca dolarlık yatırım yapılmasına ve özel sektörde 70.000 çalışan olmasına rağmen işsizlik oranı % 95 olarak açıklandı. Ancak Çalışma ve Planlama Bakanlığı'nın belirttiği rakamlar, Uluslararası İşçi Örgütü'nün verdiği oranlarla çelişiyor. Örgüte göre, Liberya'da işsizlik oranı % 3.7.

İşsizlik oranı hesaplanırken, iş arayan ancak bulamayan istihdam edilebilir grupta olan insanlar değerlendirmeye sokuluyor. Buna göre de, rakamların kamu sektöründe çalışanları içermediği düşünülüyor. Çünkü raporun belirttiğine göre, Liberya'da kamu hizmetinde istihdam edilen insan sayısı diğer sektörlerden oldukça fazla. Ülkede kamu sektörü çalışanlarının istatistiksel oranları alanlara bölünerek açıklanıyor. Örneğin, yalnızca bir bakanlık, Posta ve Telekomünikasyon

Bakanlığı düzenli olarak rapor tutuyor. Buna rağmen diğer kaynakların belirlenmesine göre, 32.000 çalışan kamu hizmetinde istihdam ediliyor. Özel sektörde istihdam edilen sayıyla toplandığında bu toplamda 98,867 çalışanın istihdam altında bulunduğu anlamına geliyor.

Tüm bu göstergelere bakıldığında, işgücünü arttırmak için milyarlarca dolar yabancı yatırım alan ülkede, ekonominin istikrarlı bir gelişme göstermediği anlaşılıyor.

[BAŞA DÖN](#)

DEMOKRATİK KONGO CUMHURİYETİ'NDE YASADIŞI MADEN TİCARETİYLE MÜCADELE SÜRÜYOR

10 Mart'ta açıklama yapan Demokratik Kongo Cumhuriyeti hükümet yetkilileri, geçtiğimiz eylül ayında ülkenin Kuzey ve Güney Kivu ile Maniema eyaletlerine getirilen madencilik yasağının kaldırıldığını duyurdu. Bölgede madencilik mafya gibi iş gören isyancı grupların elinde olduğu gerekçesiyle getirilen yasak, hem bu ticaretten nemalanan isyancı grupları bölgeden temizlemek hem de madencilik sektörünü tamamiyle hükümetin kontrolüne geçirerek önemli bir kalkınma hamlesi başlatmak için büyük bir fırsat olarak değerlendirilmişti.

Karara ilişkin açıklama yapan Madencilik Bakanı Martin Kabwelulu, silahlı kuvvetlerin bölgede eylül ayından bu yana çok başarılı operasyonlar yürüttüğünü ve bölgede ticaretin güvenliğinin tam olarak sağlandığını ifade etti. Bölgeden yapılacak maden sevkiyatlarını denetleyecek memur sayısının arttırıldığını da belirten Kabwelulu, altı aydır işsiz olan maden işçilerinin yeniden işlerine dönecek olmalarından büyük memnuniyet duyduklarını da ifade etti.

Yasağın getirildiği bu eyaletler başta altın, kalay ve koltan olmak üzere zengin maden yataklarına sahip. Cep telefonu ve dizüstü bilgisayar yapımında kullanılan koltanın dünya rezervlerinin % 80'i Kivu eyaletinde bulunuyor. Ülkede 1998-2003 yılları arasında yaşana savaşta koltan minerali, isyancı gruplar için hem önemli bir ganimet olmuş hem de savaşın sürdürülmesine mali destek sağlamıştı.

Kararı değerlendiren Kuzey Kivu Madencilik Federasyonu Başkanı John Kanyoni, yasağın kaldırılmasından büyük memnuniyet duyduklarını ancak bu kararın madencilik sektörünün sorunlarını çözmeye yeterli olmayacağını ifade etti. Kanyoni, şu anda en büyük sorunlarının ABD'nin 1 Nisan'da yürürlüğe sokacağı ve elektronik şirketlerini, kullandıkları cevherlerin çatışmalı bölgelerden yasadışı

olarak temin etmediklerini ispat etme yükümlülüğüne sokan yasa olduğunu belirtti. Yasanın gereklerinin yerine getirilmesinin pratik olarak mümkün olmadığını ifade eden Kanyoni, bu durumun ülkenin maden ihracatına çok büyük zarar vereceğini vurguladı.

Diğer yandan Demokratik Kongo Cumhuriyeti ile Kenya yasadışı altın ticaretini önlemek için ortak soruşturma yürüteceklerini açıkladılar. Kenya'nın Demokratik Kongo'dan yapılan yasadışı altın ticaretinde transit yol olarak kullanıldığını belirten yetkililer, şubat ayında ülkeye kaçak yollardan giren 2.5 ton altın hakkında soruşturma yürüten Kenyalı bir yetkilinin vurularak öldürülmesi üzerine işbirliğini artırma kararı aldıklarını ifade ettiler.

[BAŞA DÖN](#)

NİJER NÜKLEER ENERJİ PROGRAMINI BAŞLATMAK İSTİYOR

Nijer'de Maden ve Enerji Bakanı Djibo Salamatou Gourouza Magagi yapmış olduğu açıklamada, ülkesinin nükleer enerji programı başlatmak istediğini ve bu taleplerini Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'na ilettiklerini bildirdi.

Nijer'de iki hafta süren çalıştayda nükleer enerjinin riskleri ve avantajları görüşüldü. Nükleer enerji planının Japonya'daki nükleer santral patlaması ile aynı döneme denk geldiğinin farkında olduklarını açıklayan Magagi, nükleer enerji üretiminin kalkınmada ve enerjiye ulaşım problemini çözmede öncü rolünün olduğunu ekledi. Önemli uranyum ihracatçısı olan Nijer'de halkın elektrik enerjisine ulaşım oranı dünya ortalamasının çok altında seyretmektedir.

[BAŞA DÖN](#)

İNSAN HAKLARI

CHARLES TAYLOR DAVASI SONA ERDİ

Liberya eski Devlet Başkanı Charles Taylor'ın üç yılı aşkın süredir La Haye Savaş Suçları Mahkemesi'nde sürmekte olan davası sona erdi. 11 Mart'ta görülen karar duruşmasında davanın kapanmasına hükmedilirken, yargıçların Taylor'ın alacağı cezayı dört ay içerisinde açıklayacağı ifade edildi. Taylor, 1990-2002 yılları arasında yaşanan

Charles Taylor

Sierra Leone iç savaşı sırasında isyancılara elmas karşılığı silah satmakla suçlanıyor. Aralarında terörizm, cinayet, tecavüz, çocuk kaçırma ve sakat bırakmanın da bulunduğu 11 ayrı suçla itham edilen Taylor'ın yargılanmasına 2007 yılında başlandı. Taylor'ın bu suçları Liberya ve Sierra Leone'de yaşanan iç savaşlar esnasında işlediği ifade ediliyor.

8 Şubat'ta görülen duruşmada savunma avukatı Courtenay Griffiths mahkeme salonunu terk etmiş ve son dönemde ortaya çıkan Wikileaks belgelerini öne sürerek, Amerikalı yetkililerin yargılamaya karıştığını ve davanın tamamen politik bir hal aldığını iddia etmişti. Mahkeme heyeti de savunmanın yaptığı itirazı değerlendirmek üzere davanın uzatılmasına hükmetmişti. Yüzden fazla tanığın dinlendiği dava sonucunda yargıçların hapis cezasına hükmetmesi halinde Taylor'ın cezasını İngiltere'de çekeceği ifade ediliyor.

[BAŞA DÖN](#)

ZİMBABVE'DE GEÇTİĞİMİZ AY TUTUKLANAN AKTİVİSTLER SERBEST BIRAKILDI

Zimbabve'de geçen ay tutuklanan aktivistlerin mahkemesi 17 Mart perşembe günü sonuçlandı; 6 kişi kefaletle olmak üzere 46 kişi serbest bırakıldı.

Şubat ayında başkent Harare'de gerçekleştirilen "Mısır ve Tunus'ta İsyân: Zimbabve ve Afrika İçin Alınacak Dersler?" (Revolt in Egypt and Tunisia: What lessons can be learnt by Zimbabwe and Africa?) konulu toplantıya baskın düzenleyen polis 46 kişiyi tutuklamıştı. Zimbabve'de muhalif kanadı oluşturan Demokratik Değişim Hareketi-MDC eski milletvekili ve şu anda da küçük fakat etkili bir radikal baskı grubu olan Uluslararası Sosyalist Örgüt'ün (International Socialist Organisation) lideri Munyaradzi Gwisai tarafından düzenlenen toplantının 31 yıldır iktidarda olan Mugabe'yi devirmek için bir komplo hazırlığı olduğu iddia edilmişti.

Aktivistlerin, kuzey Afrika'da liderlerin devrilmesiyle sonuçlanan protestolara benzer hükümet karşıtı eylemde buldukları gerekçesiyle "vatana ihanet" suçuyla yargılanmalarına karar verilmişti. Zimbabve yasalarına göre, vatana ihanet suçlamalarında mahkemenin ölüm kararı vermesinin önü açık olduğu için yargı süreci endişe ile takip ediliyordu. Uluslararası insan hakları örgütleri de aktivistlerin serbest kalması için baskı yaptılar. Savunma avukatı Alec Muchadehama ise, sanıkların suçsuzluğunu ileri sürerek kefalet başvurusunda bulunmuş, toplantının Afrika siyaseti üzerine akademik bir tartışma olduğunu ileri sürmüştü.

7 Mart pazartesi günü mahkeme karşısına çıkarılan aktivistlerin 38'i kanıt yetersizliğinden serbest bırakıldı. Savunma avukatı Muchadehama, kararın ardından 38 kişinin suçlamalarla herhangi bir ilişkisi olmadığını mahkemece tespit edilmesinin ardından tamamen serbest bırakılmalarına karar verildiğini açıkladı. Muchadehama, aralarında Gwisai'nin de bulunduğu geri kalan 8 kişinin 21 Mart'a ertelenen duruşma için tekrar mahkemeye çıkarılacaklarını söyledi. İkinci mahkemede de suçsuz olduklarını ileri süren 8 kişinin 2'si serbest bırakılırken, 6 kişi için kefaletle serbest kalma kararı verildi. Her biri 2000 dolar kefaletle mahkûm edilen aktivistler söz konusu miktar ödenene kadar gözaltına tutulmaya devam edecek.

Gwsai'nin (ortada) de aralarında bulunduğu 46 aktivist serbest bırakıldı

Mugabe, büyük ölçüde kendisinin kötü yönetimi nedeniyle ortaya çıktığı iddia edilen son on yıllık ekonomik krize rağmen iktidarını korumak için şiddet kullanmak ve seçimlerde usulsüzlük yapmaktan dolayı eleştiriliyor. Mugabe yönetimine karşı Mısır-tarzı sokak gösterileri için çağrı yapan internet kampanyaları, polisin daha önceki gösterileri bastırma girişiminin olduğu Zimbabve’de kitlesel birleşimleri teşvik etmede başarısız oluyor.

[BAŞA DÖN](#)

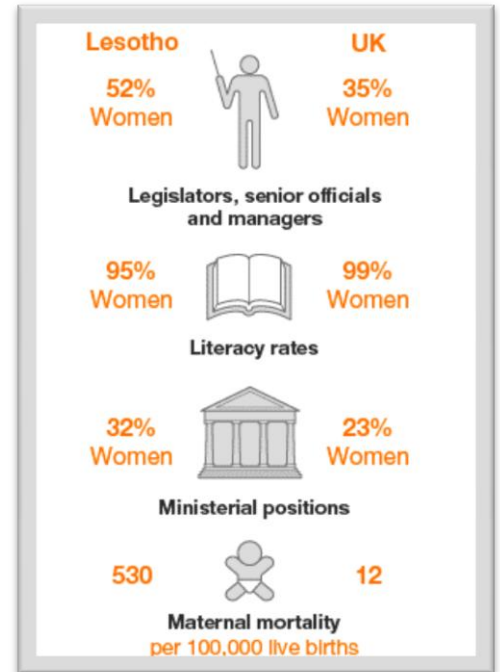
LESOTHO CİNSİYET EŞİTLİĞİ LİSTESİNDE 8. SIRAYA OTURDU

Güney Afrika Cumhuriyeti’nin sınırları içinde, 1.800.000 nüfusa sahip Lesotho Krallığı’nın küçük boyutuna rağmen övünülecek bir yanı ortaya çıktı. Dünya Ekonomik Forumu (WEF)’na göre, Lesotho cinsiyetler arası eşitlikte dünyada sekizinci sırada geliyor. Dünya Bankası’nın öncülüğünde toplanan Dünya Ekonomik Forumu 2010 cinsiyet ayrımcılığı raporuna göre, kadın-erkek eşitliğinin kriterleri ekonomik hayata katılım, siyasal hayata katılım, sağlık ve eğitim olmak üzere 4 alanda belirlendi. 134 ülkenin yer aldığı raporda 2009 yılında 10. sıradayken 2010’da 8. sıraya yükselen Lesotho, 6 basamak gerileyerek 12. sıraya düşen Güney Afrika’dan sonra ilk 15’te yer alan ikinci Afrika ülkesi oldu.

Kadın-erkek arasındaki uçurumu kapatmada köprü görevi gören kültürel, siyasi ve ekonomik nedenlerin yanında, cinsiyet eşitliği meselesi derinlemesine araştırıldığında, Lesotho’nun yakın tarihi ile ilişkili bir neden daha göze çarpıyor. Geçmişten bu yana Lesotho erkekleri madenlerde çalışmak için büyük kitleler halinde Güney Afrika’ya geçiyorlar. Bu da kadınları hayata katılmaya, okullardaki ve meslek hayatlarındaki yerlerini almaya zorluyor. Zaman içinde çalıştıkları madenlerden tasarruflar yaparak ülkelerine geri dönen erkeklerin birçoğu daha kadın merkezli bir dünya ile karşılaşılıyorlar.

Lesotho’da siyasetteki her 5 bakandan biri kadın. Kendisi de bir kadın olan Lesotho Sağlık ve Sosyal Güvenlik Bakanı Dr. Mphu Ramatlapeng, bu durumu hükümetin kadın yanlı politikalarına bağladı. Fakat Ramatlapeng, esas nedenin Lesotho’nun öğrenme kültürü olduğuna vurgu yaptı. Esas belirleyici etkenin eğitim olduğuna dikkat çekerken birçok kadının bunun çok erken farkına vardıklarına ve kızlarını eğittiklerine işaret etti.

Lesotho’da ilköğretim parasız ve kadınlar arasındaki okur-yazarlık oranı erkeklerden daha fazla: Erkeklerin % 83’ü okur-yazarken, kadınlar için bu oran % 95. Söz konusu oran doğrudan meslek hayatına da yansıyor ve emniyet müdürü, parlamento sözcüsü ve ülkenin mahkemelerine başkanlık eden yargıçların önemli bir bölümü kadın.

Öte yandan ülkede % 43 seviyesinde olan işsizlik oranı düzenli bir işe sahip olmak isteyenler arasında vahşi bir rekabete yol açıyor ve kadınlar bu durumdan etkileniyorlar. Sanayi merkezi başkent Maseru'nun en canlı sektörü olan tekstilde işgücünün büyük çoğunluğunu kadınlar oluştururken, madenlerde çalışmak için giden erkekler dışında kalanlarla diğer iş alanlarında rekabet etmek zorunda olan kadınlar risklere maruz kalıyorlar.

Kadınları geride bırakan en önemli etken ise hamilelik ve doğum. Lesotho'nun son beş yıllık verilerine göre, hamilelik döneminde ortaya çıkan istenmeyen durumlar ve yasadışı kürtaj nedeniyle anne ölüm oranları yükselişte ancak Bakan'a göre bu özellik gerileme eğilimde. Sağlık ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ramatlapeng, kadınların sağlık hizmetlerine erişimini engelleyen aşılması güç zorluklara karşı hamilelik döneminde yardım almaları için daha fazla kadını ikna etme görevlerini titizlikle sürdürdüklerini belirtti. Bebeklerini hastanelerde doğurmak istemeyen kadınları ikna etmenin güçlüğüne işaret ederek, sağlık ekiplerinin hamile kadınların sağlık kontrolleri için ziyarete hazırlandıklarını söyledi. Lesotho kadın futbol takımı koçu Lash Mokhati, Lesotho'nun sekizinci sıraya yükselmesindeki gösterge rakamları inanılmaz bulunduğunu belirtti. Ülkedeki kadınların özsaygı sorunu olduğunu düşünen Mokhati, "futbol eğitiminin tamda amaçladığı şey olan kadınların özsaygısını daha fazla artırmalıyız" dedi. AIDS'i önleme projesi "Kick for Life" ile birlikte yürütülen futbol projesi korunmasız ve zayıf genç kadınları ilaçlardan, fuhuştan ve sokak suçlarından uzaklaştırmak için yönlendirmeyi amaçlıyor. Fakat Mokhati, futbol sahaları dışında kadınlar için hayatın hala zor olduğundan şikayet ediyor. Kadınları geri bırakanların sadece erkekler değil, aynı zamanda anneler olduğunu söylüyor. Annelerin, "aşırı hırslı" kadınların erkekleri toplumdaki yerlerinden etmesinden endişe duyduklarını belirtiyor. Bir tehdit oluşturmak için varolmadıklarını; daha fazla kadın mühendis, inşaat işçisi, siyasi parti lideri görmek istediklerini ve ancak o zaman Lesotho'nun eşitliği yakalayacağını sözlerine ekliyor.

Lesotho nüfusunun yüzde ellisi kırsalda yaşıyor. Bugüne kadar kırsalda uygulanan geleneksel yasalar büyük kararlar için kadınlara söz hakkı tanımıyordu. BM'nin Lesotho koordinatörü Ahunna Eziakonwa-Onochie, evlilik yasaları koruma altına alınana kadar kadınların "reşit olmayan kimse" statüsünde olduğuna değindi. Bu da hiçbir sözleşme imzalamayacağı, mülk edinemeyeceği ve bir çocuk muamelesi göreceğini öngörüyordu. Yasalar değişmiş olsa da 79 yaşındaki dul Teresia Joele gibi hala "erkek bir patron"a ihtiyaç duyduğunu söyleyenler de var. "Burada size bakacak bir erkeğe ihtiyacınız var" diyen Joele, eşi öldükten sonra eşinin erkek kardeşlerine sırtını dayadığını söylüyor. Fakat onun yaşlarındaki binlerce kadın gibi Joele de gizli kahramanlar ordusunun bir parçası; bu gizli kahramanlar HIV/Aids nedeniyle ailelerini kaybeden torunlarını yetiştiren kadınlar. Lesotho nüfusunun % 23'ündeki AIDS, eğitimle kazanılan kadınların yok olabileceği anlamına geliyor.

Eşitlik yarışında Lesotho'yu listenin zirvelerine taşıyan istatistiklerin yanı sıra diğer ülkelere kıyasla toplumda kadının rolü ve bu rolün farkına varma açısından Lesotho'da daha kararlı bir siyasi irade var. Fakat Lesotho'nun gündelik yaşamında birçok kadının algısı halen haksızlığa maruz kaldıkları yönünde.

[BAŞA DÖN](#)

NİJERYALI KADIN PAPAZ ÇOCUK İSTİSMARI SUÇUNDAN MAHKÛM EDİLDİ

Nijeryalı papaz Lucy Adeniji, Nijerya'dan İngiltere'ye kız çocuklarını köle olarak kullanmak amacıyla götürdüğü gerekçesiyle 12 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Adeniji, en küçüğü 11 yaşında olan iki çocuk ile 21 yaşındaki bir kadını kendi evinde köle olarak kullanmakla itham edildi. Adeniji tarafından şiddete maruz kalmış çocuklardan birinin 2006 yılında evden kaçması üzerine tespit edilen bu olay, 21. yüzyıl köleciliği olarak değerlendirildi. Evden kaçan çocuğun 2009 yılında polise

Lucy Adenij

şikâyette bulunmaya ikna olması üzerine açılan davada Adeniji saldırı, çocuk istismarı ve ülkeye kaçak giriş suçlarından yargılandı.

18 Mart'ta gerçekleştirilen duruşmada ifade veren çocuklar ve 21 yaşındaki kadın, Adeniji'nin ailelerine daha iyi bir hayat vaadinde bulunarak kendilerini İngiltere'ye getirdiğini, ancak evde hizmetçi olarak kullanıldıklarını ve çalışmaları karşılığında bir ücret almadıkları gibi emirlere uymadıklarında sopayla dövülmek, gözlerine ve cinsel organlarına biber sürülmesi gibi fiziksel şiddet olaylarına maruz kaldıklarını belirttiler. 1986 yılında İngiltere'ye turist olarak gelen ve o günden beri sahte pasaport ile ülkeye giriş-çıkış yapan Adeniji'nin cezasını çekmesinin ardından sınır dışı edileceği belirtildi. Çocuk bakımı ve hamilelik üzerine yazdığı iki kitabı da bulunan Adeniji ise, hakkındaki iddiaları yalanladı.

Benzer bir şekilde 2003 yılında İngiltere vatandaşı Marie Therese Kouao ve Carl Manning okula gönderme bahanesiyle Fildişi Sahilleri'nden Victoria Climbié adlı kız çocuğunu İngiltere'ye getirmişler ve ev hizmetinde kullanmışlardı. Climbié'nin gördüğü işkence nedeniyle hastanede hayatını kaybetmesinin ardından Kouao ve Manning çocuk istismarı ve ölüme sebebiyet verme suçlarından hapis cezasına çarptırılmıştı.

[BAŞA DÖN](#)

GÜNEY AFRIKA MADEN İŞÇİLERİNİN SAĞLIK HAKLARI GENİŞLETİLİYOR

Güney Afrika Yüksek Mahkemesi 3 Mart perşembe günü, madenlerde hayatını kaybeden işçilerin ailelerine tazminat ödenmesini düzenleyen kararını açıkladı. Önceki düzenlemede maden işçilerinin akciğer hastalıkları nedeniyle tazminat talep etmesi yasalarla engelleniyordu. Ancak Johannesburg merkezli büyük bir maden şirketinde Şubat 2011'de hayatını kaybeden Thembekile Mankayi'nin ölümünün ardından açılan dava üzerine mahkemenin verdiği karar ile Güney Afrika'da maden işçilerinin tazminat talep etmesini yasaklayan yasa da kaldırılmış oldu. Anayasa Mahkemesi kararı çerçevesinde gerekçesini açıklayan hâkim Sisi Khampepe, madencilik özgü risklere ek olarak maden sektörünün ülkeye katkısı ve madencilik tarihsel rolü dikkate alındığında işçilerin işverene karşı bir teamül hukukunun oluşmasını desteklemelerinin rasyonel bir tutum olduğunu belirtti. Mankayi'nin ölümünün ardından dava açan avukatı Richard Spoor, tozlu madenlerde geçen 17 yıllık bir hayatın tüberküloz ve solunum problemleri nedeniyle sona erdiğinden yakındı. Spoor'un ifadelerine göre, mahkemenin kararı akciğer hastalığı olan on binlerce maden işçisine, tazminat davası açabilmelerinin yolunu açıyor. Yüz yıldır

yürürlükte olan ve işvereni koruyan bu yasa nedeniyle ne kadar fazla insanın hasta olduğu veya ne kadar insanın hayatını kaybettiği ne konu edildi ne de önemsendi. Bu hastalıkların ortaya çıkmasını önleyecek herhangi bir etkili tedbir alma isteği olmadığı gibi bunu özendirici koşullar da mevcut değildi. Artık maden şirketleri madenlerde “uygunsuz ve tehlikeli” koşullardan sorumlu tutulabilecekler. Davaya konu olan maden şirketi 3 Mart perşembe günü verdiği demeçte şirketin yer altı koşullarını geliştirmek için çalışmalara başladığını belirtti. Şirket yetkilileri bu kararın Güney Afrika ekonomisinin itici gücü olan yabancı yatırımları ülkeye çekmek için hayati önem taşıyan, endüstrinin önemli ayaklarından birini oluşturan bu sektörün tehdit altına girmemesini umut ettiklerini belirttiler.

Maden işçilerinin akciğer hastalıkları nedeniyle tazminat davası açma hakkı

Bir endüstriyel ticaret grubu olan Chamber of Mines halkla ilişkiler uzmanı Jabu Maphalala, Güney Afrika'nın meslek hastalıkları alanında bugüne kadarki en büyük yatırımının sadece madenlerdeki tozun nasıl azaltılabileceğine ilişkin araştırmalar üzerine olduğunu söyledi. Güney Afrika Maden İşçileri Sendikası Sözcüsü Lesiba Seshoka da mahkemenin kararını bir başarı olarak niteledi ve ülkeye kazandıracak çok şeyi olduğunu vurguladı. Seshoka ayrıca kararın emsal teşkil edecek önemli bir karar olduğuna değinerek madencilerin yıllardır madenlerden kaynaklanan hastalıklar nedeniyle zayıf düştüklerinden ve maden şirketlerinin de karşılık olarak hiçbir bedel ödemediğinden madencileri işten çıkardıklarından şikâyet etti.

Güney Afrika Maden İşçileri Sendikası'nın önümüzdeki süreçte akciğer hastalıklarından şikâyeti olan veya bu nedenle hayatını kaybeden kayıtlı insanların bir listesini hazırlayarak maden şirketlerine karşı maden işçileri ile birlikte çalışabileceği açıklandı.

[BAŞA DÖN](#)

ÇEVRE-SAĞLIK

DEMOKRATİK KONGO CUMHURİYETİ'NDE PETROL ARAMA YASAĞI

Demokratik Kongo Cumhuriyeti, İngiliz petrol şirketi International Soco'nun nesilleri tükenmekte olan dağ gorillerinin yaşam alanı olan Virunga Ulusal Parkı'nda petrol arama talebini reddetti. Çevre Bakanı Jose Endundo, petrol arama çalışmalarının biyolojik çeşitliliği yüksek olan parkın eko-sistemini tamamen bozacağını ve talebin bu nedenle reddedildiğini açıkladı. Dünyada hayatta kalan 700 dağ gorilinden 200'üne ev sahipliği yapan park, BM Dünya Mirası listesinde de yer alıyor. UNESCO da daha önce bölgede petrol araması yapılmasının önemli bir doğal tahribat yapacağı konusunda uyarılarda bulunmuştu. Kararı değerlendiren Soco şirketinin yöneticisi Roger Cagle ise, bölgede yapılacak petrol arama çalışmalarının parkın eko-sistemine zarar verme ihtimalinin olmadığını öne

sürdü. Kararın bu kadar kısa sürede alınması nedeniyle şaşkın olduklarını belirten Cagle, hükümetin aldığı bu karara rağmen Uganda sınırında petrol arama çalışmalarının süreceğini kaydetti. Çevre koruma örgütleri bölgedeki petrol arama çalışmalarının Edward Gölü'ndeki balıkların da ölümüne neden olacağını belirtiyor. Civar kasabalarda yaşayan 500.000 ailenin temel geçim kaynağının balıkçılık olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu durumun önemli sonuçları olduğu ifade edilse de bir takım muhalif politikacılar bölgede petrol bulunması halinde daha fazla aileye istihdam imkânı yaratılabileceğini savunuyorlar.

[BAŞA DÖN](#)

RUANDA'NIN % 80'İ TEMİZ SUYA ERİŞEBİLİYOR

Enerji ve Su Bakanı Coletha Ruhamyia yaptığı açıklamada Rwanda'nın %80'nin içilebilir temiz suya erişebildiğini bildirdi. Su haftasının başladığı 21 Mart'ın açılış konuşmasında, geçen yıl % 76 olan oranın % 80'e ulaşmasına ve bu artışın istikrarlı olarak devam ettirildiğine dikkat çeken Ruhamyia, yeni su kaynaklarının bulunması ve ülkenin erişimine sunulması için hazırlıkların yapıldığını ve 2015 itibariyle ülkenin % 100'ünün temiz suya erişebileceğini belirtti.

[BAŞA DÖN](#)

GANADA KOLERA SALGINI 61 KİŞİNİN ÖLÜMÜNE YOL AÇTI

Gana'da kolera salgını tehlikesi gittikçe artıyor. Sağlık Bakanlığı'nın yaptığı açıklamada eylül ayından beri ülkede görülen kolera vakası sayısının 4.009'a ulaştığı, 61 kişinin de hastalık yüzünden hayatını kaybettiği bildirildi. Hastalık ülkenin özellikle merkez, doğu, yukarı batı ve Accra bölgesinde görülüyor. Acil önlem alınmazsa ölüm sayısının artmasından endişeleniyor.

[BAŞA DÖN](#)

MALİ'DE HEPATİT B TEHDİDİ ARTIYOR

Mali'de Hepatit B'nin yaydığı tehdit gittikçe artıyor. Uzmanların yaptığı açıklamaya göre, ülkede 2.6 milyon kişi yani nüfusun yaklaşık % 19'u hepatit B virüsü taşıyor. Özellikle gençler arasında yaygın olan hastalık, 18-25 yaş aralığındaki her iki gençten birinde bulunuyor. Cinsel yoldan ve kan yoluyla bulaşan hastalığa karşı hükümet son üç yıldır mücadelesini arttırıyor. Ancak hastalığın tedavisinin pahalı oluşu mücadelede en önemli sorun olarak görülüyor.

[BAŞA DÖN](#)

NİJER'DE KIZAMIK VAKASI 1.630'A YÜKSELDİ

Nijer'de kızamık hastalığı gittikçe artıyor. Yetkililerin yapmış olduğu açıklamada ülkede genelinde 1,630'a yükselen kızamık vakası en çok Zinder, Gouré, Mirriah, Tanout ve Magaria bölgesinde gözlemleniyor. Yetkililer müdahalelere rağmen hastalığın devam ettiğini belirtiyor.

[BAŞA DÖN](#)

RUANDA'NIN NYAGATARE BÖLGESİNDEKİ SEL 339 KİŞİYİ EVSİZ BIRAKTI

Ruanda Afet ve Mülteci Yönetimi Bakanı, 9 Mart'ta Nyagatare bölgesine yağın yüksek miktardaki yağış sonrasında evlerinden olmuş kişileri 10 Mart'ta ziyaret etti.

Bölgedeki yetkililer, yağmur sonrasındaki güçlü rüzgârların 339'un üstünde ailenin evlerini ve mallarını yok ettiğini rapor etti. Afet Yönetimi lideri Eric Budederi, olayı korkunç olarak değerlendirdi ve çabuk bir şekilde afetten zarar gören kurbanların isteklerine yanıt verileceğini açıkladı.

[BAŞA DÖN](#)

KÜLTÜR-SANAT

AFRİKA'DA KARNAVAL SEZONU BAŞLADI, YENİ KATILIMCI SEYŞELLER

Afrika karnavallarının pek çoğu uluslararası ölçekte tanınırlığa sahip olmasa da Yeşil Burun Adaları, Angola, Gine-Bissau ve Mozambik karnavallarının, kökleri oldukça eskiye dayanan uzun bir geçmişi var. Afrika'nın önde gelen karnaval ülkeleri arasına yeni katılan Seyşeller de bu yıl turizm odaklı bir karnaval başlatıyor. Hint Okyanusu'ndaki dikkat çekici turizm güzergâhlarından biri olan Seyşeller 2010 yılında rekor turist sayısını yakalamış ve bu ivmenin korunarak turizmin geliştirileceğini duyurmuştu. Böylece karnaval ülkeleri arasına katılan Seyşeller ciddi bir rakip olarak ortaya çıktı.

Seyşeller'in başkenti Victoria, 4-6 Mart tarihleri arasındaki ilk uluslararası karnavalında tüm dünyadan çağırdığı davetlilere ve ünlülere evsahipliği yaptı. Karnavalın ana sponsoru Seyşeller Turizm Kurulu; renkli geçit törenleri, lüks mallara yer veren pazarları ve adanın kültürel çeşitliliğini yansıtan gösterileriyle Victoira karnavalını her yıl düzenlenecek dikkat çekici bir karnaval seviyesine taşıyacağı sözünü verdi. Turizm Kurulu'ndan Alain St Ange de "bu, dünya için bir karnaval olacak, herkes kendi karnavalını yaşayacak" dedi.

Bugüne kadar Afrika'da en çok bilinen ve en gösterişli karnavallardan biri olan Mindelo karnavalı da Yeşil Burun'un hareketli adalarından São Vicente'de başladı. Adadaki hazırlıkların büyük bir hızla tamamlanmasıyla 8 Mart'ta başlatılan Mindelo karnavalı, Afrika'ya özgü nitelikleri ile birlikte Brezilya benzeri bir atmosfer sunuyor. Müzik tamamen yerli ve yöreye özgü iken, kıyafetler ve sergiler Brezilya

2009 Yeşil Burun Mindelo Karnavalı'ndan

2011 Seyşeller karnavalı tanıtım posterini

modelini takip ediyor. São Vicente'de düzenlenen Mindelo, Yeşil Burun'daki tek karnaval değil, fakat en dikkat çekici olanlarından. Bu karnaval uzun yıllar boyunca ülke dışında yaşayan Yeşil Burun halkının her yıl düzenli olarak ülkeyi ziyaret etmesine vesile oluyordu. Bugün de artan ilgi nedeniyle uluslararası ziyaretçiler 18. yüzyılda başlayan bu büyük kutlamayı keşfediyorlar. Mindelo ile aynı zamanda organize edilen başkent Praia karnavalı da oldukça hareketli, renkli ve otantik olsa da birçok gezgin yine de Praia'dan ziyade Mindelo'yu tercih ediyor.

Yeşil Burun Adalarına yakın olan, kronik bir istikrarsızlık içindeki yoksul Gine-Bissau'da da bu yıl 4 gün süren karnaval 5 Mart'ta başladı. Ülkenin boğuştuğu sıkıntılardan kurtulmak ve problemleri unutmak için yılda bir kez düzenlenen Bissau karnavalında insanlar çok farklı ve çeşitli tarzlarda geleneksel kıyafetler ve kullandıkları maskelerle kendilerini gizliyorlar. Fakirlik Bissau karnavalını Mindelo karnavalından daha küçük çaplı olmaya

zorlasa da geleneksel kıyafetlerle karnavala katılan farklı etnik grupları barındırmasıyla egzotiklik bakımından Mindelo karnavalından geri kalmıyor. Başkent Bissau'daki S.O.S Children Village Koruma Derneği de koruma altındaki çocuklarla birlikte bu festivallere katıldı. Gine-Bissau'da, ayrıca başkentte ve Bafata'da her yıl özel bir çocuk karnavalı düzenleniyor.

Daha güneydeki Angola'nın parlayan şehri Luanda'daki asırlık karnaval da her yıl biraz daha büyüyor. Gerek yerel gerekse ulusal yönetim kademelerinden bu organizasyona verilen destek her yıl artıyor. Luanda karnavalı organizasyon komitesi bu yılki bütçelerinin 400.000 dolar olduğunu ve yerel yöneticilerin Luanda'yı Afrika'nın bir numaralı karnaval güzergahı yapma sözü verdiklerini açıkladı. Karnavalda en iyi müzik, en etkileyici kıyafet ve karnavalın en güzel kızını seçen yarışmalar düzenlendi. Organizasyon komitesi, 5-8 Mart tarihleri arasındaki karnavalda "modern ile geleneksel arasında bir denge"nin amaçlandığını belirtti. 5 Mart'ta ise, özel bir çocuk karnavalı düzenlendi.

Afrika kıtasına Portekizliler tarafından taşınan ve büyük çoğunluğu gelenek haline gelen karnavallar Portekizce konuşan ülkelerde sürdürülüyor. Diğer Afrika şehirlerinde ise son zamanlarda karnaval-benzeri organizasyonlar gelişme gösteriyor. Bunlar da çoğunlukla, birkaç yıldır Johannesburg'da yeni yıl akşamları düzenlenen "Joburg Carnival" gibi, turizm yetkililerinin girişimleri ile organize ediliyor.

[BAŞA DÖN](#)

AFRİKA'NIN OSCAR'I FAS FİLMİNE GİTTİ

Afrika'nın en büyük film festivallerinden biri olan 22. Ouagadougou Pan-Afrika Film ve Televizyon Festivali (FESPACO) ödülleri 5 Mart'ta Burkina Faso'nun başkenti Ouagadougou'da düzenlenen törenle sahiplerini buldu. 1969'dan beri düzenlenen festivale, Kuzey Afrika'da yaşanan son karışıklıklara rağmen ilgi büyüktü. 18 filmin yarıştığı festivalde en iyi film ödülü olan Altın Yennega Aygırını Fas filmi "Pegase" kazandı. Konusunu içine şeytan girdiği için babası tarafından tecavüze uğrayan bir kızın hayatından alan filmin yönetmeni Mohamed Mouftakir yaptığı açıklamada, ödülün gurur, cesaret ve takdir sağladığını belirtti.

Festivalin ikincilik ödülü ise Çad'lı yönetmen Mahamat-Saleh Haroun'un "Un homme qui crie" (Çılgık Atan Adam) filmine gitti. Film geçen yıl Cannes Film

Festivali'nde jüri özel ödülü kazanmıştı ve 13 yıl aradan sonra büyük ödül için yarışan ilk Afrika yapımı film olmuştu. Üçüncülük ödülünü ise "Le mec idéal" (İdeal Erkek) filmiyle Fildişi Sahilleri'nden yönetmen Owell Brown kazandı.

Ödüller, Burkina Faso Devlet Başkanı Blaise Compaore tarafından verildi.

Festival Tanıtım Afışı

[BAŞA DÖN](#)

NİJER'DE ÜÇ YENİ ÜNİVERSİTE KURULDU

Nijer'de geçtiğimiz ay, Zinder, Maradi ve Tahou üniversiteleri faaliyete geçti. Orta ve Yükseköğretimden Sorumlu Bakan Mahamane Laouali Dan Dah yaptığı açıklamada, kurulan yeni üniversitelerin gelişme potansiyellerinin yüksek olduğunu ve eğitim alanına katkı sağlayacaklarını belirtti.

[BAŞA DÖN](#)

NELSON MANDELA'NIN HAPİSHANE NUMARASI 46664 MODA MARKASI OLUYOR

Güney Afrika'nın eski Devlet Başkanı Nelson Mandela'nın AIDS'e destek vakfı 46664, uluslararası bir giyim markası olmaya adım attı. Mandela'nın hapisanedeyken kullandığı 46664 numarası artık Giyim 46664 olarak kullanılmaya başlanacak.

Nelson Mandela Vakfı, satıştan elde edilen kazancın vakıf aracılığıyla yardım amaçlı harcamalara aktarılacağını ve yeni markayla Güney Afrika giyim sanayisini canlandırmayı amaçladıklarını belirtti. Nelson Mandela Vakfı'nın Yönetim Kurulu Başkanı Achmat Dangor 9 Mart çarşamba günü basın mensuplarına verdiği demeçte, "46664 güvenilir ve sürdürülebilir nakit akışına ihtiyaç duyuyor. Giyim 46664'ün de bu ihtiyacımıza kayda değer bir katkı sağlayacağına inanıyoruz. Vakıf tarafından satışa sunulan Mandela t-shirtlerine olan ilgi

Nelson Mandela Vakfı, 46664'yı marka yapacak

Mandela'nın eski hapisane numarasının cevap verebileceği önemli bir pazarın varlığını gösteriyor" dedi. Zaman içinde 46664 vakfının faaliyetlerine katılanlardan da bu programa bir kimlik kazandırılması gerektiği yönünde geri bildirimler aldıklarını ve 46664'ün daha bilinir kılınması için talep olduğunu belirtti. Giyim 46664 de uluslararası bir moda markası olarak buna hizmet edecek.

Yeni markayı duyurmak için düzenlenen toplantıda ürünlerden derlenen bir koleksiyon görücüye çıktı. 46664'te özel tasarımlar kadar günlük kullanıma da özen gösteriliyor ve kıyafetlerin çoğunluğu günlük giyime uygun tasarımlardan oluşuyor. Kadın ve erkek giyimine yönelik tasarımlara Güney Afrika'nın en büyük tekstil ve giyim üreticisi Seardel katkı sağladı.

Nelson Mandela Vakfı, Johannesburg mağazasına ek olarak ağustos ayında tüm Güney Afrika piyasasına açılacaklarını duyurdu. Önümüzdeki yıl ABD ve İngiltere'de de satış mağazalarının açılması öngörülüyor.

[BAŞA DÖN](#)

FLAVIANA MATATA YILIN MODELİ ÖDÜLÜNÜ KAZANDI

Tanzanyalı model Flaviana Matata, Lagos Moda Haftasında Yayınlanan bir dergi tarafından verilen yılın modeli ödülünü kazandı. Flaviana ayrıca Vivianne Westwood, Tory Burch, Suno ve Louise Gray'ın aralarında bulunduğu birçok etkileyici modacının giysilerini podyumda tanıttı.

13 Mart tarihinde Lagos'da gerçekleştirilen moda haftasında ayrıca Mustafa Hassanali'nin son koleksiyonu da tanıtıldı.

[BAŞA DÖN](#)

SPOR

LA MARATONU'NU ETİYOPYALI ATLETLER KAZANDI

Los Angeles Maratonu'nu Etiyopya vatandaşı Markos Geneti rekor sürede tamamlayarak erkeklerde birinci oldu. Geneti maratonu 2 saat 6 dakika ve 35 saniyede koşarak bu senenin ikinci en hızlı maraton koşucusu oldu. Kadınlarda ise, yine bir Etiyopyalı atlet olan Buzunesh Deba 2 saat 24 dakika 34 saniyede maratonu koşarak birinci oldu. Aynı maratonu daha önce erkeklerde 12 kere kazanan Kenyalı atletler karşılık ilk defa Etiyopyalı atletler hem kadın hem de erkek dallarında birincilik elde ettiler.

[BAŞA DÖN](#)

KENYALI ATLETLERDEN ALTI ALTIN MADALYA

Bu yıl 39.'su düzenlenen Dünya Kros Şampiyonası'nda Kenyalı atletler üçü bireysel, üçü takım olarak altı altın madalyanın sahibi oldu. Kenya ayrıca 15 takım puanı kazanarak ABD ve Etiyopya'nın ardında yer aldı.

Vivian Cheruiyot, Geoffrey Kipsang ve Faith Chepngetich sırasıyla bayanlar, küçük erkekler ve küçük bayanlar dallarında altın madalyaya ulaştılar.

[BAŞA DÖN](#)

RUANDA ULUSAL “SITTING VOLEYBALL” ŞAMPİYONASI BAŞLADI

Bu yılki Sitball ve Sittingball Voleybol Şampiyonası'nın ilk aşaması Kigali'de hem erkekler hem bayanlar kategorisinde 12 takımın katılımıyla 19 Mart tarihinde başladı. Takımlar sitball ve sittingball olarak iki kategoriye ayrıldı. Şampiyona sırasında aynı kategori içerisindeki tüm takımlar birbirleriyle mücadele edecekler.

İlk aşaması Kigali'de gerçekleşecek olan şampiyonanın ikinci aşaması Bugesera'da, üçüncü ve dördüncü aşamaları da sırasıyla Musanze ve Rusizi şehirlerinde yapılacak.

[BAŞA DÖN](#)

TÜRKİYE-AFRİKA İLİŞKİLERİ

CUMHURBAŞKANI ABDULLAH GÜL GANA VE GABON'A RESMİ ZİYARET GERÇEKLEŞTİRDİ

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Afrika açılımı politikası çerçevesinde 23-26 Mart tarihleri arasında Gana ve Gabon'a resmî bir ziyarette bulundu. Bu ülkelere cumhurbaşkanı düzeyinde yapılan ilk ziyaret olma özelliğini taşıyan gezinin ilk durağı Gana oldu. Gana Cumhurbaşkanı John Evans Atta Mills'in onuruna verdiği resmî akşam yemeğinde bir konuşma yapan Cumhurbaşkanı Gül, Gana'nın Afrika'nın en seçkin ve güvenli ülkelerinden biri olduğunu vurguladı.

Türkiye'nin, Afrika'nın Sahra-Altı'ndaki 18 ülkesinde büyükelçilik açtığını ve bu sayıyı artırmak istediğini vurgulayan Gül, “Eminim ki Türkiye'nin son yıllarda Afrika'ya verdiği önem sizin de dikkatinizi çekmektedir. Afrika'nın meselelerine çok yakın ilgi duyuyoruz. Türkiye Afrika'nın sorunlarının sadece Afrikalılara bırakılmaması, bütün insanlığın bu sorunların aşılması için katkı vermesi gerektiğine inanmakta ve kendi çapında olağanüstü katkı sağlamaktadır. Size, büyük kalkınma hamlenizde başarılar diliyorum ve iş birliği içinde olmanın büyük değeri olduğuna inanıyorum” şeklinde konuştu. Ziyaretinin ikinci gününde Gana Parlamentosu'na hitap eden Gül, Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nda, Gana Cumhurbaşkanı Mills ile baş başa görüştü, heyetler arası görüşmelere katıldı ve ortak basın toplantısı düzenlendi. Gül basın toplantısında, güvenlik ve askerî alanlardaki iş birliğine önem verdiklerini, öte yandan kalkınmanın dinamosu olan ekonomik ilişkilerin ayrı bir öneme sahip olduğunu belirterek, “İlişkilerimizi her alanda geliştirmeliyiz” dedi. Ziyaret esnasında Türkiye ile Gana arasında ikili

Abdullah Gül ve John Evans Atta Mills

hava hizmetleri, sağlık ve tıp bilimi alanında işbirliği, askerî eğitim ve teknik hizmet ile diplomatik pasaportlara vize muafiyeti anlaşmaları, her iki ülke Dışişleri Bakanlığı arasında siyasi istişare mekanizması kurulmasına ilişkin mutabakat muhtırası imzalandı. Cumhurbaşkanı Gül, Gana ile başlatılan güzel adımların devam edeceğini belirtti.

Abdullah Gül ve Ali Bongo Ondimba

Gana'daki temaslarını tamamlayan Cumhurbaşkanı Gül, Afrika gezisinin ikinci durağı olan Gabon'a geçti. Gül, Gabon Cumhurbaşkanı Ali Bongo Ondimba tarafından Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nda resmî törenle karşılandı. Törenin ardından bir süre baş başa görüşen her iki cumhurbaşkanı, daha sonra heyetler arası görüşmelere geçti. Görüşmelerin ardından, Türkiye ile Gabon Hükümetleri Arasında İşbirliği Anlaşması, Hükümetler arası Askerî Çerçeve İşbirliği Anlaşması, Türkiye ile Gabon Arasında Diplomatik Pasaportlara Vize Muafiyeti Anlaşması, Dışişleri Bakanlıkları

Arasında Siyasi İstişare Mekanizması Kurulmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası ve Savunma Bakanlıkları Arasında Niyet Beyanı imzalandı.

Daha sonra Türkiye-Gabon İş Forumu'nun açılışına katılan Gül, "Geleceğe bakarak, kaybedilen yılların açığını kapatmak, büyümek ve refahı halka yaymak gerekir. Bunun için eğitime önem ve öncelik verilmeli. Yetişmiş insan, üretimin ve refahın önünü açar" şeklinde konuştu.

Gabon Cumhurbaşkanı Ali Bongo Ondimba da yaptığı konuşmada, Gabon'u 2025'te yükselen bir ülke yapmayı hedeflediklerini ve üretime dayalı iki haneli büyüme gerçekleştirme kararlılığında olduklarını söyledi. Türkiye'nin büyük bir ülke olduğunu belirten Cumhurbaşkanı Ondimba, "Türkiye gibi inandırıcı bir ortak ile bütün Afrika'ya hizmet edebiliriz" dedi. Cumhurbaşkanı Ondimba, Türk iş adamlarını ülkesinde yatırıma davet ederek, yabancı yatırımcılara 10 yıl boyunca vergi muafiyeti getirdiklerini söyledi.

[BAŞA DÖN](#)

TÜRKİYE AFRIKA'DAKİ YATIRIM FIRSATLARINI KEŞFEDİYOR

8-12 Mart tarihlerinde Devlet Bakanı Zafer Çağlayan başkanlığındaki heyet Tanzanya ve Etiyopya'daki yatırım fırsatlarını değerlendirmek amacıyla bu iki ülkeye ziyaretler düzenlediler. Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, Etiyopya'nın, Afrika ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi Stratejisi kapsamında Türkiye için çok önemli bir ortak olacağını belirtti. Bakan Çağlayan, Türk iş adamları için Etiyopya hakkında düzenlenen bilgilendirme toplantısında yaptığı konuşmada, ilk kez Türkiye'den bir ticaret bakanının Etiyopya'yı ziyaret ettiğini ifade etti. Afrika kıtasının Türkiye için çok önemli olduğunu vurgulayan Çağlayan, Afrika'nın geçmişte Türkiye tarafından ihmal edilmiş bir kıta olduğunu kaydetti. Devlet Bakanı Zafer Çağlayan ile Etiyopya Devlet Bakanı Ahmed Shidi, Etiyopya'da yatırım yapacak Türk iş adamlarına verilmesi öngörülen 100 milyon dolarlık Eximbank kredisinin anlaşmasını imzaladı.

Zafer Çağlayan ve Ahmed Shidi

Addis Ababa'dan Tanzanya'nın Dar es Salaam kentine geçen Zafer Çağlayan Türkiye ile Tanzanya arasında "Karşılıklı Yatırımların Teşviki ve Korunması" anlaşması ile Tanzanya'nın Türkiye'den ithalatı için kullanılacak 50 milyon dolarlık Eximbank kredisi anlaşması imzalandı. Ziyaret sırasında Tanzanya Cumhurbaşkanı Kikwete ile görüşen Çağlayan, madenler ve diğer alanlarda Tanzanya'da gerçekleştirilecek Türk yatırımlarının enerji karşılığında yapılabileceğini bildirirken, Cumhurbaşkanı Kikwete 50 milyon dolarlık Eximbank kredisinden duyduğu mutluluğu dile getirdi.

[BAŞA DÖN](#)

FAS-TÜRKİYE KARMA EKONOMİK KOMİTESİ ZİRVESİ TOPLANDI

Fas'ın başkenti Rabat'ta 2-3 Mart 2011 tarihleri arasında Fas-Türkiye Karma Ekonomik Komitesi'nin 9. Zirvesi gerçekleştirildi. Zirveye Devlet Bakanı Hayati Yazıcı ile Fas Dış Ticaret Bakanı Abdellatif Maazouz katıldı. Hayati Yazıcı yaptığı konuşmada, "Önümüzdeki dönemde her yıl 100 bin olmak üzere 5 yılda toplam 500 bin toplu konut yapılmasını planlayan Fas ile konut alanında işbirliğine gidilmesi, TOKİ'nin tecrübelerinden Fas'ın yararlanması ve Türk müteahhitlerinin ülkenin konut projelerinde yer almasına yönelik işbirliğine gidilmesinin de altı çizilmiştir. Konut, Şehir Pl anlaması ve Kalkınma Bakanı, yaptığımız görüşme sırasında Türk müteahhitlerinin burada

Hayati Yazıcı

üstlendikleri işlerden övgü ile bahsetti. Hatta sayın bakanın talimatı ile hemen dört kişilik bir ekip İstanbul'da yarın başlayacak Konut Kurultayı'na katılmak üzere Türkiye'ye hareket etti" dedi. Toplantı sonunda iki bakan tarafından, "Yatırım Çalışma Grubu" oluşturulması, "Fas'ta iş olanakları" konulu bir forum düzenlenmesi ve İzmir Fuarı'nda Fas el sanatlarının tanıtılacağı 'Fas Günleri' organizasyonu gerçekleştirilmesi, serbest ticaret anlaşması çerçevesinde yeni tarım müzakerelerinin başlatılması, madencilik ve yenilenebilir enerji alanlarında işbirliğine gidilmesi, Fas'ın iç hukuk prosedürleri sebebiyle 2004'te imzalanan fakat yürürlüğe girmeyen 'gümrük alanında işbirliği ve yardımlaşma' anlaşmasının Fas tarafınca bir an önce imzalanarak yürürlüğe sokulması konularında mutabık kalındığına dair

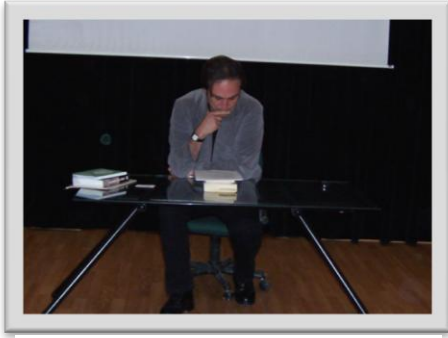
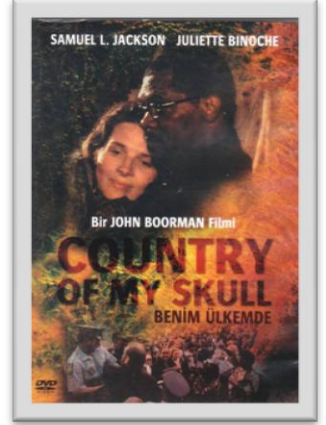
bir protokol imzalandı.

[BAŞA DÖN](#)

AÇAUM FAALİYETLERİ

“COUNTRY OF MY SKULL” FİLM GÖSTERİMİ VE HAKİKAT KOMİSYONLARI KONUSU SUNUM GERÇEKLEŞTİRİLDİ

10 Mart 2011 tarihinde "Country of My Skull" isimli film gösterimi AÇAUM Konferans Salonu'nda yapıldı. Film 2004 ABD yapımı olup Güney Afrika'da kurulan Hakikat Komisyonları'nı konu ediyor. Filmde, ABD'den komisyonların oturumlarını takip etmek üzere Güney Afrika'ya gönderilen bir gazetecinin neler yaşandığına dair kendi araştırmasını yapışını ve ona eşlik eden Güney Afrikalı beyaz gazetecinin kendi ülkesine dair keşfettiklerini izlemek mümkün. Yönetmeliğini John Boorman'ın yaptığı filmin başrol oyunları Juliette Binoche ve Samuel Jackson.

Ozan Değer

Film gösteriminin ardından SBF Araştırma Görevlisi Ozan Değer'in Hakikat Komisyonlarına ilişkin sunumu, katılımcılara Hakikat Komisyonlarının içeriği, görev ve yetkileri, başka ülkelerdeki uygulamaları hakkında daha detaylı bilgi edinme imkân sağladı. Film ve sunum ışığında yapılan tartışmada ise, benzer çatışmaları yaşayan toplumlar için Hakikat Komisyonları kurmanın iyi bir çözüm yolu olup olmayacağı konusunun üzerinde duruldu.

[BAŞA DÖN](#)

YORUM

Günsu Usanmaz
AÇAUM Uzmanı

RUSYA'NIN AFRİKA POLİTİKASI

Rusya'nın tarihine bakıldığında Afrika ile olan ilişkisinin çok yeni olduğunu söylemek mümkündür. Avrupa'nın Afrika'ya yöneldiği ilk zamanlarda gerek coğrafi uzaklık gerekse siyasal ilgisizlik sebebiyle Rusya kıta ile herhangi bir ilişki kurmamış, sömürge yarışında yer almamıştır. Bu ilgisizlik Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) döneminde de 1950'lere kadar sürmüştür. 1956'da 20. Kongre'de özellikle "Afrika halklarının uyanışı"na ve sosyalizme giden farklı yollar olabileceğinin kabul edildiğine dair Kruşçev'in yaptığı vurgu, Sovyet dış politikasının Afrika'ya yönelmeye başladığını göstermesi açısından da önemlidir. Bu tarihten sonra 1990'ların ortalarına kadar

SSCB- Afrika ilişkileri genelde Soğuk Savaş koşullarınca belirlenmiştir. Soğuk Savaş boyunca iki süper güç, ABD ile SSCB'nin birbirine göre aldıkları konumlar Afrika ile olan ilişkilerinde her iki devlet için de yönlendirici olmuştur. Ardından Soğuk Savaş'ın bitmesi ve SSCB'nin dağılması, ardılı Rusya Federasyonu'nun Afrika'dan yaklaşık bir 10 yıl kadar geri çekilmesine yol açmıştır. Daha sonra 2000'lerle birlikte Rusya yeniden kıtaya dönme kararı almıştır ve bu yönde çabalarını sürdürmektedir.

Soğuk Savaş Dönemi

SSCB döneminde Afrika ile ilişkilerin temelleri, özellikle 60'larda ivme kazanan bağımsızlık hareketlerinin desteklenmeye başlanması ile atılmıştır. Sömürgecilere karşı verilen mücadele emperyalizme karşı verilen ulusal kurtuluş savaşları olarak değerlendirilmiş ve SSCB tarafından hem ekonomik hem de askeri destek görmüştür.

1968'de ilan edilen Brejnev doktrininin ardından, SSCB Varşova Paktı içinde olanlar kadar olmayan bölgelerde ve dolayısıyla Afrika'da da sosyalist eğilimli rejimleri destekleme ve kontrol etme politikasını güçlendirmiştir. 1960'ların sonu ve 1970'ler boyunca Angola, Etiyopya, Somali, Mozambik, Zimbabve, Zambiya ve Tanzanya ile teknik, askeri ve ekonomik anlaşmalar yapmış ve bu ülkelere ciddi bir kaynak aktarmıştır. Sosyalist rejim kurmak amacıyla mücadele eden tüm kıtadaki milis kuvvetleri (örneğin Zimbabve, Angola, Tanzanya ve Etiyopya) desteklediği gibi, Güney Afrika Cumhuriyeti'ndeki 'Apartheid' karşıtı harekete de destek vermiştir. Bu dönemde SSCB'nin genel dış politikası gibi kıta ile kurduğu ilişkilerin de siyasi motivasyonlara dayandığı sıkça dile getirilen bir tespittir. Elbette bu siyasi tercihlerin yapılmasında sadece kıta içi hareketler değil, ABD ve Çin'in bölgede izledikleri politikalar da etkili olmuştur. SSCB dağıldıktan sonra konu üzerine yazı yazan uzmanlar, SSCB'nin Afrika'ya dair aldığı kararların genel bir plan çerçevesinde olmadığı, tamamen konjonktürel ve dolayısıyla tutarsız olduğu yönünde bazı eleştiriler getirmişlerdir. Oysa genel eleştirinin aksine, SSCB'nin kıtaya yönelmesi sadece ideolojik veya siyasi motivasyonlarla ve sadece prestij sağlamak amacıyla sınırlı olamamıştır. 60'lar ve 70'ler SSCB'nin hem askeri hem de politik olarak dünyadaki nüfuz alanlarını genişletmek istediği ve dış politikasını bu yönde şekillendirdiği bir dönemdir. Bu sebeple kıtadan, hem Akdeniz'deki hem de Hint Okyanusu'ndaki deniz kuvvetlerini kullanabileceği önemli askeri üsler kurmak amacıyla da yararlanmıştır. Ayrıca değerli maden ve enerji yataklarına sahip ülkeler başta olmak üzere Afrika'yla olan ticaret hacmini de Soğuk Savaş boyunca büyötmüştür.

1980'lere gelindiğinde ise SSCB-Afrika ilişkilerinde iki süreç etkili olmuştur. Birincisi Sovyetler'in destek verdiği komünist rejimlerin kurulması sağlansa bile devletler devlet sistemlerini kurma ve işleyen bir komünizmi yerleştirme konusunda başarısız olmuşlardır. Sonuçta Sovyet ekonomisi ve askeri kaynakları üzerinde ağır bir yük oluşturmaya başlayan destekler istenilen sonucu yaratmayı da başaramamışlardır.

İkincisi ise, Soğuk Savaş'ın seyrinde yaşanan değişimin SSCB dış politikasını da değiştirmesi olmuştur. İkinci Soğuk Savaş olarak da adlandırılan 1979'dan SSCB'nin dağılmasına kadar giden bu süreçte SSCB bütün ilgisini Batı'ya yöneltmiştir. Afganistan'a yapılan müdahale de bölgenin askeri ve ekonomik kaynak dağılımında geride kalmasına yol açmıştır. Ayrıca ABD 1981'de Ronald Reagan'ın başkan seçilmesiyle birlikte kıtaya ve özellikle de Angola, Güney Afrika ve Etiyopya sorunlarıyla daha yakından ilgilenmeye başlamıştır. Angola'da SSCB'nin desteklediği Angola Halk Kurtuluşu Hareketi'ne (MPLA) karşı Tüm Angola'nın Bağımsızlığı İçin Ulusal Birlik Hareketi'nin (UNITA) desteklenmesine getirilen Kongre yasağının kaldırılması bu yöndeki en önemli işaretlelerden biri olmuştur. Yine

1984'te Angola ve Güney Afrika arasında bir anlaşma imzalanmasına ABD diplomasisinin imkân sağlamış olması, SSCB'nin bölgedeki politik varlığının giderek zayıfladığına işaret etmektedir.

SSCB'nin Dağılması Süreci

SSCB'nin dağılma süreci çok detaylı analizlere konu olmuştur ve günümüzdeki uluslararası sistemin şekillenmesinde en belirleyici olaylardan biridir. Sovyet entelektüelleri ve daha sonra da bürokrasisi 1980'lerin başından itibaren ülkenin ekonomik bir durgunluğa girdiği ve bunu aşmak için yeni bir örgütlenme modeline ihtiyaç olduğu düşüncesini dillendirmeye başlamışlardır. 1985'te parti genel sekreterliğine gelen Gorbaçov da bu ihtiyaca cevap vermek amacıyla "Perestroyka" yani ekonomik ve siyasi yeniden yapılanma politikası izlemeye başlamıştır. Bu yeniden yapılanmayı sağlayabilmek için de "Glasnost" yani siyasi açıklık politikasını gündeme getirmiştir. Temelde amaç geri kalınan bilimsel ve teknolojik devrimi yakalayarak sistemi modernize etmektir. Bu sebeple SSCB dış politikasını Batı ile ilişkilerini düzeltmek üzerine yeniden şekillendirmiştir. Bunun, barışçıl bir dış politikanın ihtiyacı olan sermaye ve teknolojiye ulaşmanın yanı sıra gereksiz askeri harcamaları da kılmaya imkân vereceği düşünülmüştür.

Bu yeni dış politika tercihinin Afrika ile olan ilişkilere de doğrudan etkisi olmuştur. SSCB 1980'lerin ortalarından itibaren Afrika'daki çatışmalara müdahil olmaktan vazgeçmeye ve kıtaya karşı giderek ilgisizleşmeye başlamıştır. Örneğin fiili olarak müdahil olunan Güney Afrika sorunu gibi sorunların çözümü de Batı Bloğu'na devredilmiştir. Afrika ülkelerine verilen yardımlarda azalma olduğu gibi, bu ülkelerin borçlarını ödemeleri talep edilmiştir. Dağılma süreci içinde küçülen ekonomi ile birlikte kıtaya sahip olunan ticaret hacmi de daralmıştır. Sadece ekonomik değil, siyasi ilişkilerde de büyük bir geri çekilme yaşanmış, 9 büyükelçilik kapatılmıştır. Hatta bazı askeri üsler bile kapatılmıştır, çünkü ülke bu üslerin maliyetini karşılayamaz duruma gelmiştir.

Tüm bu sürecin tek istisnası ise Kuzey Afrika ve özellikle Cezayir olmuştur. 1962 ile 1989 yılları arasında Cezayir ile SSCB arasında 11 milyar dolarlık bir ihracat yapılmıştır. Kuzey Afrika'nın hem konumunun lojistik olarak daha az maliyetlerle ticaret yapılmasına imkân vermesi hem de Sahra-altı Afrika'ya göre daha istikrarlı bir siyasal düzene sahip olması Cezayir'in özel durumuna yol açmıştır. Kuzey Afrika, SSCB tarafından ilişkilerin ve ticaretin tek taraflı desteğe değil karşılıklı çıkarlara dayandırılmasına müsait bir bölge olarak değerlendirilmiştir.

1994'ten Günümüze Kadar Gelen Süreç

1994'ten itibaren kendini ekonomik olarak toparlamaya başlayan Rusya Federasyonu siyasal olarak da yenilenmiştir. Hem kendini toparlamaya başladığı için dünyanın geri kalanıyla tekrar ilgilenmeye başlamış hem de iktidara gelen politikacılar artık sadece Atlantik ile olan ilişkileri ön planda tutmaktan vazgeçmiştir. Bu dönem aynı zamanda tüm dünya devletlerinin dış politikalarını yeniden yapılandığı bir süreçle paralel ilerlemiştir. Çünkü Soğuk Savaş'ın sonlamasıyla birlikte dünya iki kutuplu olmaktan çıkmış ve çok kutupluluk ve küreselleşme kavramları gündeme gelmiştir. ABD de 'Russia first' politikasını bu dönemde terk etmiştir.

İşte 94'ten sonra Rusya Afrika'ya yeniden dönme kararını bu koşulların ışığı altında almıştır. Ancak Rus politika yapıcılarında oluşan kanaat, bu geri dönüşün Soğuk Savaş dönemiyle aynı yolu izlememesi gerektiği yönündedir. Afrika'yla kurulacak yeni ilişkilerin, eskisinden farklı olarak siyasal değil, ekonomik motivasyonlarla şekillendirilmesi fikri benimsenmiştir. Afrika ile ilişkilerin odak noktası da Sahra-altı Afrika'dan Kuzey Afrika'ya kaymıştır. Sahra-altı'nda ise sadece Güney Afrika ve Nijerya gibi enerji bakımından zengin bir iki ülke ile ilişkiler düzeltilmeye çalışılmıştır. Ekonomik ilişkiler ise borçların tahsilini sağlayacak şekilde yeniden yapılandırma, silah ticaretinin geliştirilmesi amaçları çerçevesinde şekillendirilmiştir. 90'lar boyunca ABD'nin temel dış politikası olan çatışmaların barışçıl çözümü sorunuyla ise Rusya hiç ilgilenmemiştir. Zira kendisi de 90'lar hatta 2000'ler boyunca benzer çatışma ve sorunlarla mücadele etmeye çalışmıştır.

Rusya'nın 90'lar boyunca politika değiştirmesine yol açan ikinci bir gelişme 1997'de yaşadığı ekonomik krizdir. Rusya bu krizden sonra 2000'de Putin'in iktidara gelmesi ile yeniden ekonomik ve politik bir dönüşüm içine girmiştir. Dış politikası da bu değişimden nasibini alan ülkede yeni dış politika ilkelerini Putin, Duma'ya gönderdiği bir mesajında "ulusal önceliklerin çok iyi tespiti, pragmatizm ve ekonomik verimlilik" olarak açıklamıştır. Nitekim 1997 krizinden sonra Rusya dış politikasını temel ihraç maddeleri olan silah ve enerji satışı üzerine şekillendirmiştir. Yaptığı anlaşmalar ve kurduğu petrol boru hatları ile Avrupa'nın temel enerji tedarikçisi haline gelen Rusya, Avrupa'ya enerji sağlayabilecek diğer bir kaynak olan Afrika ile de giderek daha yakından ilgilenmeye bu süreçte başlamıştır. Bu bağlamda Fas, Cezayir, Mısır ve Nijerya ile milyarlarca dolarlık maden keşif ve işletme anlaşmaları imzalanmıştır. Rusya'nın en büyük enerji şirketleri olan Gazprom, Lukoil, Stroytransgas ve Rosneft'in hem Sahra-altı yatırımları hem de Kuzey Afrika'daki antlaşmaları 2004-2010 yılları arasında 10 milyar doları aşmıştır.

Her ne kadar Rus dış politikasında enerji politikalarının birincil belirleyici olduğu genel kabul görse de Rusya ve Afrika ilişkilerinin gelişmesinin sadece enerji ile sınırlı kaldığı da söylenemez. Putin'in iktidara gelmesi ile birlikte kıta ile siyasi ilişkiler pek çok resmi ziyaret, yeni elçiliklerin açılması, Stratejik Ortaklık ve İşbirliği antlaşmalarının imzalanması gibi eylemlerle desteklenmiştir. 2001'de Rusya kıtadaki ilk Stratejik Ortaklık ve İşbirliği Antlaşması'nı Cezayir ile imzalamıştır. Bu antlaşmaya göre, Rusya ile Cezayir teknoloji, inşaat, askeri donanım, uzay ve atom enerjileri sektöründe işbirliğine gitme taahhüdünde bulunmuşlardır. Bu başlangıcı Putin'in 2006'da Güney Afrika, Mısır, Cezayir ve Fas'ı ziyaret etmesi ve bu sırada imzalanan ticari işbirliği antlaşmaları izlemiştir. Bu gezi, 30 yıl aradan sonra bir Rusya devlet başkanının kıtaya gerçekleştirdiği ilk resmi ziyaret olmuştur. Bu resmi ziyaretlere Putin'den sonra devlet başkanlığı görevine gelen Medvedev de devam etmiş; 2009 yılında Nijerya, Angola, Namibya ve Mısır'a gitmiştir. Tüm bu gezilerde nükleer enerji tesisleri kurma, demiryolları inşa etme, askeri donanım ve mühimmat tedariki, haberleşme ve mobil iletişim yatırımları gibi konularda milyarlarca dolarlık onlarca antlaşma imzalanmıştır. Rusya kıtaya hem yatırımlarını hem de ekonomik yardımlarını arttırmıştır. 2000'lerin başında 50 milyon dolar olan karşılıksız yardımlar 2000'lerin sonunda 300 milyon doları aşmıştır. 1998-2004 arasında 14 milyar dolarlık borç silinirken, sadece 2008'de 20 milyar dolarlık borç iptal edilmiştir.

2000'lerde ilişkilerde yaşanmaya başlayan bir diğer süreç ise Afrika ile kurulan ilişkilerin devlet merkezli olmaktan çıkmaya başlaması olmuştur. Yukarıda bahsedilen gezilerin her birine yaklaşık 100'er kişilik işadamları heyetleri katılmış ve Afrika'ya yatırım yapmaları sağlanmıştır. Bu süreçte genel olarak dönüşen dünya ekonomisinin yanı sıra sadece G-8 ülkelerinin değil, Rusya'nın da dâhil olduğu BRIC ülkelerinin de kıtaya doğrudan yatırımlar yapmaya ve özel sektör girişimlerini yönlendirmeye başlamaları da etkili olmuştur. Özellikle Afrika kıtasında SSCB'nin geri

çekilmesinden dolayı oluşan boşluğu Çin'in bilhassa silah ticareti ve enerji yatırımları alanında hızla doldurması, Rusya'nın kıtaya geri dönerken daha rekabetçi olmasına yol açmıştır.

Rusya'nın Afrika'ya ilişkin dış politikasını kurumsallaştırma ve kuramsallaştırma çabaları da 2000'ler boyunca sürmüştür. Rusya Bilimler Akademisi Afrika Enstitüsü, politikaları kuramsallaştırmak için ciddi çalışmalar yapmaya devam etmektedir. Kurumsal olarak da Devlet Başkanlığı'na bağlı, Afrika ülkeleriyle ilişkilerden sorumlu bir özel temsilcilik makamı oluşturulmuş ve görev yetki alanı düzenli olarak genişletilmiştir. Bir yandan da Afrika Birliği, İslam Konferansı Teşkilatı ve Arap Birliği ile ilişkilerini geliştirmek için girişimlerde bulunan Rusya, BM'nin bölgedeki operasyonlarına da destek vermeye başlamıştır.

Sonuç

Sonuç olarak Rusya 90'ların ortasından başlamak üzere 2000'ler boyunca kıtaya olan ilişkilerini devamlı geliştirmiştir. Bu eğilim iki süreç tarafından şekillendirilmiştir. Birincisi, Rusya'nın kendi iç dinamikleri ve ekonomisi, ikincisi ise tüm dünyadaki dış politika tercihlerinin dönüşümü ve bu bağlamda Afrika kıtasına duyulan ilgideki yoğun artıştır. Geleneksel aktörlerin yani Avrupa devletlerinin yanı sıra başta Çin olmak üzere ABD, Brezilya, Hindistan ve Japonya gibi devletler de kıtaya yakından ilgilenmeye, yardım ve yatırımlarını sürekli arttırmaya başlamışlardır. Rusya bu yeni yarışta geri kalmamak için büyük çaba sarf etmektedir. Görece yeni bu eğilimi görme, tespit etme ve harekete geçme konusunda geç kalmamış olmakla birlikte, kendi iç dinamikleri sebebiyle yeterince atak da davranmamış gibi görünmektedir. Ayrıca ekonomik büyümesi petrol fiyatlarına yakından bağlı olduğu için de dünya sistemindeki konumunun ve Afrika ile kurduğu ilişkilerin kalıcılığı, dünyadaki ekonomik gelişmelerin olumlu ve olumsuz seyrine hala fazlasıyla açıktır.

Ayrıca 2011 başından beri özellikle Kuzey Afrika'yı etkisine alan halk ayaklanmaları süreci özellikle de Libya'ya yapılan müdahale, bölgenin hem küresel konumunu hem de Rusya ile olan ikili ilişkilerini derinden etkileyecek gibi görünmektedir. Afrika'nın dünya ekonomisine yeniden eklenmesi ve ekonomik ve politik nüfuz alanlarının yeniden paylaşılması sürecinde son gelişmeler, yeni bir sayfa açacak gibi görünmektedir. Batı hala en etkili güç olsa da mevzi kaybetmeye başladığını düşünmekte ve bu sebeple müdahale etmek istemektedir. Bu ayaklanmaları kendisi açısından bir avantaja dönüştürme çabası içine girdiğinin işaretlerini vermektedir. Ancak halkların ayaklanmalar süresince sıkça vurguladıkları şeylerden biri, yaşanan istikrarsızlığın daha fazla yabancı devlet müdahalesine yol açmasını istemedikleridir. Tüm bu süreçte Rusya hem devlet liderleri ile kurduğu yakın ilişkilerin hem de bölgedeki yatırımlarının riske girmesinden endişe etmektedir. Ayrıca Batılı devletlerin bölgede daha fazla söz sahibi olmasını da istememektedir. Nitekim Çin ve Rusya müdahale sürecine en çok muhalefet eden devletler olmuşlardır. Özellikle kalıcı üsler ve askeri birliklerle sonuçlanması muhtemel bir kara müdahalesine Rusya şiddetle karşı çıkmaktadır. Öyle ki yaşanan süreci Dışişleri Bakanı Haçlı Saldırısı olarak nitelemekten çekinmemiştir.

Olaylar henüz öngörülebilir olmak için fazla sıcak olmasına rağmen büyük güçlerin dünya politikasındaki konumlarını anlayabilmek için Afrika'daki konumlarına bakmanın önümüzdeki günlerde yol gösterici olabileceği anlaşılmaktadır.